

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO IR STATYBOS VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS
ĮSTATYMO NR. XII-459 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2023 m. d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės
priežiūros įstatymo Nr. XII-459 nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymą Nr. XII-459 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
TERITORIJŲ PLANAVIMO, STATYBOS IR ŽEMĖS NAUDOJIMO VALSTYBINĖS
PRIEŽIŪROS
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros tvarką, priežiūrą atliekančios institucijos kompetenciją, pareigas ir teises.

2. Šio įstatymo taikymo teritorija – Lietuvos Respublikos teritorija, jos išskirtinė ekonominė zona Baltijos jūroje ir kontinentinis šelfas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Privalomasis nurodymas** – atskiru Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos administraciniu sprendimu teikiamas arba šiame įstatyme nustatytais atvejais kitame administraciniame sprendime įrašytas Vyriausybės įgaliotos institucijos ar pareigūno įpareigojimas viešojo administravimo subjektui, kitam juridiniam asmeniui ar jo padaliniui, kitai juridinio asmens statuso neturinčiai organizacijai ar jos padaliniui, fiziniam asmeniui per nustatytą terminą pateikti dokumentus, informaciją, pašalinti teritorijų planavimą, statybą ar žemės naudojimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, panaikinti ar pakeisti neteisėtai priimtą administracinį sprendimą, atlikti kitus šiame įstatyme nurodytus veiksmus. Privalomojo nurodymo formą ir įteikimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

2. **Statybos valstybinės priežiūros pareigūnai** – Vyriausybės įgaliotos institucijos valstybės tarnautojai, įgalioti atlikti šiame įstatyme ir kituose statybos valstybinę priežiūrą

reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytas statybos valstybinės priežiūros funkcijas.

3. **Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros pareigūnai** – Vyriausybės įgaliotos institucijos valstybės tarnautojai, įgalioti atlikti šiame įstatyme ir kituose teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytas teritorijų planavimo valstybinės priežiūros funkcijas.

4. **Žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnai** – Vyriausybės įgaliotos institucijos valstybės tarnautojai, įgalioti atlikti šiame įstatyme ir kituose žemės naudojimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytas žemės naudojimo valstybinės priežiūros funkcijas.

5. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme.

ANTRASIS SKIRSNIS

TERITORIJŲ PLANAVIMO VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

3 straipsnis. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija ir jos funkcijos, teritorijų planavimo valstybinės priežiūros pareigūnų pareigos

1. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlieka Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą apima:

1) teritorijų planavimo proceso procedūrų ir su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų (ir sprendimų, kai nevykdant teritorijų planavimo proceso teritorijų planavimo dokumentuose taisomos techninės klaidos, keičiama arba nustatoma žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas), atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimą;

2) teritorijų planavimo dokumentų sprendinių atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimą;

3) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus teikimą;

4) asmenų prašymų, skundų, susijusių su teritorijų planavimo procesu, nagrinėjimą;

5) konsultacijų ir metodinės pagalbos, susijusios su teritorijų planavimo procesu ir administracinių sprendimų priėmimu, teikimą;

6) prevencinius veiksmus, kuriais siekiama mažinti pažeidimų teritorijų planavimo procese ir priimant su teritorijų planavimu susijusius administracinius sprendimus (ir sprendimus, kai nevykdant teritorijų planavimo proceso teritorijų planavimo dokumentuose taisomos techninės klaidos, keičiama arba nustatoma žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas);

7) kitus šiame įstatyme ir kituose teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytus su teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusius Vyriausybės įgaliotos institucijos veiksmus.

3. Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros pareigūnai privalo:

- 1) šiame įstatyme nustatytais atvejais teikti privalomuosius nurodymus;
- 2) nustatę pažeidimus, kuriuos turėtų nagrinėti pagal kompetenciją kiti viešojo administravimo subjektai arba teisėsaugos institucijos, per 5 darbo dienas informuoti šiuos subjektus ar institucijas;
- 3) nuolat kelti kvalifikaciją;
- 4) atlikti kitas su teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusias teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4 straipsnis. Teritorijų planavimo proceso parengiamojo ir rengimo etapų valstybinė priežiūra

1. Teritorijų planavimo proceso parengiamojo etapo valstybinę priežiūrą Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją atlieka:

1) kai skundą dėl šiame etape atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų, išvardytų šio straipsnio 2 dalyje, atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams teikia (inicijuoja patikrinimą) viešojo administravimo subjektai, fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ir jų padaliniai;

2) pasirinktinai dėl šiame etape atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams – vykdant Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintuose patikrinimų planuose pagal rizikos vertinimo modelius suplanuotus patikrinimus;

3) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų, kad šiame etape atliekamos procedūros ir priimti sprendimai neatitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų.

2. Vyriausybės įgaliota institucija teritorijų planavimo proceso parengiamajame etape pagal kompetenciją tikrina, ar teritorijų planavimo proceso parengiamajame etape:

1) teritorijų planavimo organizatorius (toliau – planavimo organizatorius) turi teisę organizuoti teritorijų planavimo dokumento rengimą, ar, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumento rengimą reglamentuojančiais teisės aktais, pasirinkta tinkama teritorijų planavimo dokumento rengimo, keitimo, koregavimo procedūra;

2) teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir vadovai turi teisę rengti atitinkamos rūšies teritorijų planavimo dokumentą ir vadovauti jo rengimui;

3) Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka paskelbta teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartis;

4) Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka paskelbtas teritorijų planavimo dokumento rengimo ir planavimo tikslų sprendimo projektas;

5) Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka paskelbta informacija, iki kada ir kokių adresu galima siųsti pasiūlymus dėl planavimo tikslų;

6) sprendimas dėl teritorijų planavimo pradžios ir planavimo tikslų atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

7) planavimo darbų programa atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus (ar darbų programa patvirtinta tinkamo subjekto; ar planavimo tikslai ir teritorijų planavimo dokumento uždaviniai, planuojama teritorija atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus; ar pateikta informacija apie teritorijos vystymo koncepciją ir strateginį pasekmių aplinkai vertinimą);

8) planavimo sąlygos išduotos teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka; ar atsisakymas išduoti teritorijos planavimo sąlygas tinkamai pagrįstas teisės aktų nuostatomis;

9) informavimas apie teritorijų planavimo pradžią atitinka Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus;

10) kitos šiame etape atliktos procedūros atitinka Teritorijų planavimo įstatymą ir jo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Vyriausybės įgaliota institucija, nusprendusi atlikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą patikrinimą, prireikus teikia planavimo organizatoriui, viešojo administravimo ir kitiems teritorijų planavimo procese dalyvaujantiems subjektams privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti visus Vyriausybės įgaliotos institucijos prašomus patikrinimui reikalingus dokumentus ir informaciją. Gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, šį terminą Vyriausybės įgaliota institucija gali pratęsti vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per nustatytą terminą. Vyriausybės įgaliota institucija patikrinimus šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais atvejais atlieka ne ilgiau kaip per 20 darbo dienų gavusi visus privalomajame nurodyme nurodytus dokumentus ir informaciją. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, Vyriausybės įgaliota institucija gali šį terminą pratęsti ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą patikrinimą inicijavusį asmenį ir tikrinamus subjektus, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis.

4. Nustačiusi teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, Vyriausybės įgaliota institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytų patikrinimų pabaigos:

1) teikia planavimo organizatoriui privalomąjį nurodymą nevykdyti teritorijų planavimo proceso, kol bus pašalinti nustatyti pažeidimai;

2) teikia viešojo administravimo subjektams, kurių priimti su teritorijų planavimo procesu susiję administraciniai sprendimai prieštarauja teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams, privalomuosius nurodymus per juose nurodytus, bet ne ilgesnius kaip vienas mėnuo, terminus panaikinti arba pakeisti šiuos administracinius sprendimus. Vyriausybės įgaliota institucija, iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, gavusi viešojo administravimo subjekto, kuriam pateiktas privalomasis nurodymas, rašytinį motyvuotą prašymą, kai dėl nuo

privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per paskirtą terminą, privalomojo nurodymo įvykdymo terminą gali pratęsti vieną kartą, tačiau ne ilgesniam terminui, negu paskirtas pradiniam privalomajame nurodyme. Kai pažeidimą padaręs asmuo yra planavimo organizatorius, teikiamas vienas privalomasis nurodymas nevykdyti teritorijų planavimo proceso ir panaikinti arba pakeisti neteisėtai priimtą administracinį sprendimą;

3) šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytam patikrinimą inicijavusiam asmeniui atsako raštu apie skundo nagrinėjimo rezultatus ir pateikia šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytų privalomųjų nurodymų patvirtintas kopijas.

5. Pasibaigus šio straipsnio 4 dalies 2 punkte nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui arba iki šio termino pabaigos gavusi subjekto, kuriam pateiktas privalomasis nurodymas, raštą ir patvirtinančius dokumentus, kad šis nurodymas įvykdytas, Vyriausybės įgaliota institucija patikrina, ar šis nurodymas įvykdytas:

1) jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, jį teikusi Vyriausybės įgaliota institucija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreipiasi į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo ar įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą;

2) jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, tai pažymima jį teikusios Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir Vyriausybės įgaliota institucija apie privalomojo nurodymo įvykdymą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos raštu informuoja pažeidimą padariusį ir šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą patikrinimą inicijavusį asmenį.

6. Jeigu atlikusi patikrinimą teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimai nenustatomi arba nustatomi mažareikšmiai (nedarantys poveikio planavimo proceso procedūrų rezultatams ir teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, taip pat trūkumai, kuriuos ištaisius, teritorijų planavimo dokumento sprendiniai nepasikeistų) trūkumai, apie patikrinimo rezultatus ir mažareikšmių trūkumų, jei jie nustatyti, pašalinimo tikrinimą baigiamajame etape teritorijų planavimo dokumento tikrinimo stadijoje, Vyriausybės įgaliota institucija per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos informuoja šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą patikrinimą inicijavusį asmenį ir patikrintus subjektus.

7. Teritorijų planavimo proceso rengimo etape Vyriausybės įgaliota institucija nagrinėja gautus skundus dėl šio straipsnio 2 dalyje nurodytų teritorijų planavimo proceso parengiamojo etapo metu priimtų administracinių sprendimų, atliktų procedūrų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams.

5 straipsnis. Teritorijų planavimo proceso baigiamojo etapo valstybinė priežiūra

1. Teritorijų planavimo proceso baigiamojo etapo teritorijų planavimo dokumento sprendinių viešinimo ir derinimo stadijų metu Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją valstybinę priežiūrą atlieka:

1) kai Vyriausybės įgaliotai institucijai skundą dėl šiame etape atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų, nurodytų šio straipsnio 2 ir 3 dalyse, atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams teikia viešojo administravimo subjektai, fiziniai asmenys,

juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ir jų padaliniai;

2) pasirinktinai dėl šiame etape atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams – vykdant Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintuose patikrinimų planuose pagal rizikos vertinimo modelius numatytus patikrinimus;

3) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl šiame etape atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams.

2. Teritorijų planavimo dokumento sprendinių viešinimo stadijos metu, atsižvelgdama į teritorijų planavimo dokumento lygmenį ir rūšį, Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją tikrina:

1) ar šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytos teritorijų planavimo proceso parengiamojo etapo procedūros ir priimti sprendimai atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

2) ar atliktas esamos būklės įvertinimas,

3) ar Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nurodyti subjektai pritarė bendrųjų sprendinių formavimo stadijos sprendiniams ir (ar) koncepcijai, kai juos privaloma parengti;

4) ar sprendinių konkretizavimo stadijos sprendiniams pritarė Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nurodyti subjektai;

5) ar susipažinimas su parengtu teritorijų planavimo dokumentu atitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus;

6) ar pateikta informacija apie konsultavimosi dėl rengiamų ar parengtų valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendinių atitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus;

7) ar viešas svarstymas atitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus;

8) ar parengta visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo ataskaita, kurioje pateikta Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nurodyta informacija;

9) kitų šiame etape atliktų procedūrų atitiktį Teritorijų planavimo įstatymui ir jo įgyvendinamiesiems teisės aktams.

3. Teritorijų planavimo dokumento derinimo stadijos metu, atsižvelgdama į teritorijų planavimo dokumento lygmenį ir rūšį, Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją tikrina, ar:

1) šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytos parengiamojo etapo procedūros ir priimti sprendimai atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančius teisės aktus;

2) šio straipsnio 2 dalyje nurodytos rengimo etapo ir baigiamojo etapo teritorijų planavimo dokumento sprendinių viešinimo stadijos procedūros ir priimti sprendimai atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančius teisės aktus;

3) teritorijų planavimo dokumentas suderintas teritorijų planavimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka;

4) teritorijų planavimo dokumento sprendiniai pataisyti pagal planavimo organizatoriaus priimtus visuomenės pasiūlymus;

5) teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka teritorijų planavimo dokumento uždavinius.

4. Teritorijų planavimo dokumento derinimo stadijos metu viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų skundai dėl teritorijų planavimo dokumento sprendinių atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams ir suderinamumo su kitais teritorijų planavimo dokumentais teikiami derinančioms institucijoms pagal jų kompetenciją.

5. Vyriausybės įgaliota institucija, teritorijų planavimo dokumento tikrinimo stadijos metu, gavusi planavimo organizatoriaus prašymą patikrinti parengtą teritorijų planavimo dokumentą, pagal kompetenciją tikrina, ar:

1) šio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje, šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos parengiamojo, rengimo ir baigiamojo etapo procedūros ir priimti sprendimai atitinka teritorijų planavimą reglamentuojančius teisės aktus;

2) teritorijų planavimo dokumento sudėtis atitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus;

3) teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka teisės aktus, reglamentuojančius teritorijų planavimo dokumentų rengimą. Teritorijų planavimo dokumentų rengimą reglamentuojančių teisės aktų sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliotos institucijos vadovas;

4) teritorijų planavimo dokumento sprendiniai neprieštarauja aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams;

5) teritorijų planavimo dokumento sprendiniai suderinti su to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, kai gavus skundą ar pagal turimą informaciją kyla įtarimų, kad pagal kompetenciją suderinto teritorijų planavimo dokumento sprendiniai prieštarauja to paties lygmens teritorijų planavimo dokumento sprendiniams;

6) pašalinti mažareikšmiai trūkumai, jei jie nustatyti parengiamajame ar rengimo etapuose.

6. Teritorijų planavimo dokumento patikrinimas sustabdomas, jeigu kyla įtarimų, kad tikrinti pateikti dokumentai gali būti suklastoti. Apie patikrinimo sustabdymą ir priežastis Vyriausybės įgaliota institucija raštu praneša planavimo organizatoriui, teritorijų planavimo dokumentą su aiškinamuoju raštu perduoda teisėsaugos institucijoms. Tokio dokumento patikrinimas gali būti tęsiamas tik gavus teisėsaugos institucijų rašytines išvadas, kad dokumento klastojimo faktų nenustatyta.

7. Teritorijų planavimo dokumento tikrinimas nutraukiamas paaiškėjus, kad:

1) planavimo organizatorius ar teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir (ar) vadovai neatitinka Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytų

reikalavimų. Apie patikrinimo nutraukimą ir priežastis Vyriausybės įgaliota institucija raštu praneša planavimo organizatoriui;

2) tikrinti pateiktas teritorijų planavimo dokumentas neatitinka Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytos sudėties arba neatliktos privalomos planavimo proceso etapų ir (ar) stadijų procedūros. Apie patikrinimo nutraukimą ir priežastis Vyriausybės įgaliota institucija raštu praneša planavimo organizatoriui.

8. Gavus prašymą patikrinti teritorijų planavimo dokumentą, jis tikrinamas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Teritorijų planavimo įstatyme nustatytais terminais. Baigus teritorijų planavimo dokumento patikrinimą, surašomas patikrinimo aktas. Patikrinimo akte įrašoma, kad Vyriausybės įgaliota institucija:

1) pritaria, kad teritorijų planavimo dokumentas būtų teikiamas tvirtinti – kai teritorijų planavimo proceso procedūros ir teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus; patikrinimo metu nustatyti trūkumai šio įstatymo 4 straipsnio 6 dalyje nurodyti kaip mažareikšmiai;

2) nepritaria, kad teritorijų planavimo dokumentas būtų teikiamas tvirtinti – kai teritorijų planavimo dokumento sprendiniai ir (ar) teritorijų planavimo proceso procedūros, nuo kurių priklauso, ar dokumento sprendiniai turi būti keičiami, neatitinka Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų, nurodant, kad pakartotinis prašymas patikrinti teritorijų planavimo dokumentą gali būti pateiktas tik ištaisius nustatytus trūkumus.

9. Sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento patikrinimo sustabdymo, nutraukimo ir patikrinimo aktas gali būti skundžiami šiame įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

10. Teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo stadijos metu iki teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo Vyriausybės įgaliota institucija nagrinėja viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių skundus dėl šio įstatymo 4 ir 5 straipsniuose nurodytų teritorijų planavimo proceso metu atliktų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams, teritorijų planavimo dokumento galimo prieštaravimo aukštesnio ar to paties lygmens teritorijų planavimo dokumentams, išskyrus Teritorijų planavimo įstatyme įtvirtintas išimtis.

11. Po teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo gavusi skundų arba kai Vyriausybės galiotai institucijai pagal turimą informaciją kyla pagrįstų įtarimų, kad teritorijų planavimo dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas pažeidžiant Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus, arba kai skundžiamas planavimo organizatoriaus atsakymas į visuomenės pasiūlymus (jei skundas pateiktas laikantis Teritorijų planavimo įstatyme nustatytų terminų arba atsakymas pateiktas po teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo), Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją tikrina, ar teritorijų planavimo dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas teisėtai. Vyriausybės įgaliota institucija patikrinimus atlieka per 20 darbo dienų nuo visų privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo atlikti negalima, Vyriausybės įgaliota institucija

gali šiuos terminus pratęsti ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir tikrinamus subjektus, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Baigusi patikrinimą, Vyriausybės įgaliota institucija atlieka šiuos veiksmus:

1) planavimo organizatoriui teikia privalomąjį nurodymą per nurodytą, bet ne ilgesnį kaip vieno mėnesio terminą, panaikinti ar pakeisti neteisėtai parengtą atsakymą į visuomenės pasiūlymus ir iš naujo išnagrinėti pasiūlymus, kai nustato, kad planavimo organizatorius pateikė neargumentuotą atsakymą dėl pasiūlymų atmetimo. Apie patikrinimo rezultatus ir atliktus veiksmus per 5 darbo dienas nuo privalomojo nurodymo išsiuntimo dienos raštu informuoja skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį;

2) per 2 mėnesius nuo patikrinimo pabaigos dienos kreipiasi į teismą arba prokuratūrą (kai teritorijų planavimo dokumentas yra norminis teisės aktas) dėl administracinio sprendimo patvirtinti teritorijų planavimo dokumentą panaikinimo, nustačiusi, kad teritorijų planavimo dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas neteisėtai. Apie patikrinimo rezultatus ir atliktus veiksmus per 5 darbo dienas nuo kreipimosi į teismą arba prokuratūrą dienos raštu informuoja skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir teritorijų planavimo dokumentą patvirtinusią instituciją;

3) jeigu Teritorijų planavimo įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimų nenustatoma arba nustatomi mažareikšmiai trūkumai, Vyriausybės įgaliota institucija apie tai per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos informuoja skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir patikrintus subjektus.

12. Vyriausybės įgaliota institucija, priėmusi sprendimą atlikti šiame straipsnyje nurodytus patikrinimus, prireikus teikia planavimo organizatoriui, viešojo administravimo ir kitiems teritorijų planavimo procese dalyvaujantiems subjektams privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti visus Vyriausybės įgalios institucijos prašomus patikrinimui reikalingus dokumentus ir informaciją. Gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, šį terminą Vyriausybės įgaliota institucija gali pratęsti vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per skirtą terminą.

13. Šiame straipsnyje nurodytų patikrinimų metu nustačiusi teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų, Vyriausybės įgaliota institucija atlieka šio įstatymo 4 straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytus veiksmus, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje numatytus atvejus. Jeigu teisės aktų pažeidimų nenustatoma arba nustatomi mažareikšmiai trūkumai, Vyriausybės įgaliota institucija apie tai per 5 darbo dienas baigusi patikrinimą informuoja skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir patikrintus subjektus.

6 straipsnis. Nevykdant teritorijų planavimo proceso priimtų administracinių sprendimų valstybinė priežiūra

1. Gavusi skundų arba kai Vyriausybės įgaliotai institucijai pagal turimą informaciją kyla įtarimų, kad nevykdant teritorijų planavimo proceso yra neteisėtai priimti administraciniai

sprendimai (ir sprendimai, kai nevykdant teritorijų planavimo proceso teritorijų planavimo dokumentuose taisomos techninės klaidos, keičiama arba nustatoma žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas), Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją tikrina, ar šie sprendimai priimti vadovaujantis teritorijų planavimą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Vyriausybės įgaliota institucija, nusprendusi atlikti šio straipsnio 1 dalyje nurodytą patikrinimą, prireikus teikia viešojo administravimo ir (ar) kitiems subjektams privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti visus Vyriausybės įgaliotos institucijos prašomus patikrinimui reikalingus dokumentus ir informaciją. Gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, šį terminą Vyriausybės įgaliota institucija gali pratęsti vieną kartą ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per skirtą terminą.

3. Vyriausybės įgaliota institucija šio straipsnio 1 dalyje nurodytus patikrinimus atlieka per 20 darbo dienų gavusi visus patikrinimui privalomus dokumentus ir informaciją. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo negalima atliktas, Vyriausybės įgaliota institucija gali šį terminą pratęsti ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama skundą pateikusi (patikrinimą inicijavusi) asmenį ir tikrinamus subjektus, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Baigus patikrinimą, surašomas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos patikrinimo aktas.

4. Vyriausybės įgaliota institucija patikrinimo metu nustačiusi, kad administraciniai sprendimai priimti neteisėtai, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos dienos pateikia viešojo administravimo subjektams privalomuosius nurodymus per nurodytus, bet ne ilgesnius kaip vienas mėnuo, terminus panaikinti ar pakeisti neteisėtai priimtus administracinius sprendimus ar jų dalį.

5. Pasibaigus šio straipsnio 4 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui arba iki šio termino pabaigos gavusi subjekto, kuriam pateiktas privalomasis nurodymas, raštą ir patvirtinančius dokumentus, kad nurodymas įvykdytas, privalomąjį nurodymą pateikusi Vyriausybės įgaliota institucija patikrina, ar nurodymas įvykdytas. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, jį pateikusi Vyriausybės įgaliota institucija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreipiasi į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo (jo dalies) panaikinimo ar kito įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, pažymima jį pateikusių Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

6. Įvertinusi nustatytų pažeidimų mastą, pobūdį ir kitas su pažeidimų šalinimu susijusias aplinkybes, Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę per 2 mėnesius nuo patikrinimo pabaigos dienos kreiptis į teismą dėl nustatytų pažeidimų šalinimo neteikdama šio straipsnio 4 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo.

7. Skundą pateikęs (patikrinimą inicijavęs) asmuo per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos raštu informuojamas apie skundo nagrinėjimo rezultatus pateikiant šio straipsnio 4 dalyje nurodytų privalomųjų nurodymų patvirtintas kopijas (jeigu jie surašyti). Jeigu atlikusi patikrinimą

Vyriausybės įgaliota institucija teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų nenustato, apie tai ji per 5 darbo dienas nuo patikrinimo pabaigos informuoja skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir patikrintus subjektus.

8. Vyriausybės įgaliota institucija nustato šiame straipsnyje nurodytų administracinių sprendimų patikrinimo tvarką ir tvirtina surašomų dokumentų formas.

TREČIASIS SKIRSNIS STATYBOS VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

7 straipsnis. Statybos valstybinės priežiūros institucija ir jos funkcijos, statybos valstybinės priežiūros pareigūnų pareigos

1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Vyriausybės įgaliota institucija.
2. Statybos valstybinė priežiūra apima:
 - 1) prisijungimo sąlygų ir specialiųjų architektūros reikalavimų, specialiųjų paveldosaugos reikalavimų, specialiųjų saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimų (toliau – specialieji reikalavimai) išdavimo terminų laikymosi priežiūrą, išduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) specialiųjų reikalavimų teisėtumo tikrinimą;
 - 2) statybą leidžiančių dokumentų teisėtumo tikrinimą;
 - 3) statybos dalyvių veiksmų atitikties statybą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams tikrinimą;
 - 4) statybos vykdymo teisėtumo tikrinimą;
 - 5) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą;
 - 6) statybos užbaigimo procedūros organizavimą;
 - 7) šiame įstatyme nurodytų dokumentų išdavimą;
 - 8) statomų statinių avarių tyrimą;
 - 9) asmenų prašymų, skundų dėl statybos proceso nagrinėjimą;
 - 10) konsultacijų ir metodinės pagalbos dėl statybos proceso teikimą;
 - 11) kitus prevencinius veiksmus, kuriais siekiama mažinti pažeidimų vykdant statybą;
 - 12) pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumo tikrinimą;
 - 13) pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo tikrinimą;
 - 14) kitus šiame įstatyme ir kituose statybos valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose įtvirtintus su statybos valstybine priežiūra susijusius Vyriausybės įgalios institucijos veiksmus.
3. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnai privalo:
 - 1) eidami tarnybines pareigas, turėti tarnybinį pažymėjimą;
 - 2) atlikdami statybos, ūkio subjekto patikrinimą ar reidą, dėvėti nustatyto pavyzdžio uniformą, prisistatyti tikrinamiems statybos dalyviams, pateikti tarnybinį pažymėjimą ir su patikrinimu susijusius dokumentus, pasakyti patikrinimo tikslą;

3) nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ (toliau – IS „Infostatyba“) paskelbti su statybos valstybine priežiūra susijusius duomenis;

4) šiame įstatyme nustatytais atvejais teikti privalomuosius nurodymus;

5) nustatę pažeidimus, kuriuos turėtų nagrinėti pagal kompetenciją viešojo administravimo subjektai arba teisėsaugos institucijos, per 5 darbo dienas informuoti šiuos subjektus ar institucijas;

6) nuolat kelti kvalifikaciją;

7) pagal kompetenciją konsultuoti statybos dalyvius;

8) atlikti kitas su statybos valstybine priežiūra susijusias statybos valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnai statybos valstybinės priežiūros procedūras atlieka per IS „Infostatyba“, išskyrus atvejus, kai nėra techninių galimybių.

5. Jeigu Vyriausybės įgaliojimai institucijai vykdyti statybos valstybinę priežiūrą pastebimi pažeidimai žemės naudojimo srityje, atliekami žemės naudojimo valstybinės priežiūros veiksmai.

8 straipsnis. Pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumo tikrinimas

1. Vyriausybės įgaliojimai institucijai pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumą tikrina pagal viešojo administravimo subjektų, kitų asmenų skundus, pateiktus iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo. Jeigu Vyriausybės įgaliojimai institucijai pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumą tikrina išdavus statybą leidžiantį dokumentą, jeigu pritarimų projektiniams pasiūlymams tikrinimo metu išduodamas statybą leidžiantis dokumentas, šiame straipsnyje nustatyta procedūra nutraukiama ir atliekamas šio įstatymo 10 straipsnyje nurodytas statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo patikrinimas.

2. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, tikrindamas pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumą, visuomenę apie numatomą statinių projektavimą informavusiam subjektui ar kitiems procedūroje dalyvaujantiems subjektams pateikia privalomąjį nurodymą pateikti visus tikrinamai procedūrai atlikti reikalingus dokumentus. Dokumentai, išskyrus tuos, kuriuos galima gauti per IS „Infostatyba“, pateikiami per privalomajame nurodyme nustatytą ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą. Gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, šį terminą Vyriausybės įgaliojimai institucijai gali pratęsti vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per nustatytą terminą.

3. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, gavęs privalomajame nurodyme nurodytus dokumentus, patikrina, ar:

1) statytojo (užsakovo) (toliau – statytojas) prašyme informuoti visuomenę apie numatomą statinių projektavimą nurodyti visi privalomi duomenys;

2) statytojas su prašymu informuoti visuomenę apie numatomą statinių projektavimą pateikė visus privalomus dokumentus, nurodytus Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose

teisės aktuose; ar statinio projektinių pasiūlymų sudėtis atitinka Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus;

3) statytojas atitinka jam Statybos įstatyme nustatytus reikalavimus;

4) statinio projektinius pasiūlymus pasirašė visi juos privalėję pasirašyti asmenys, ar šie asmenys turėjo teisę rengti ir pasirašyti statinio projektinius pasiūlymus;

5) statinio projektiniuose pasiūlymuose teisingai nurodyta statinio naudojimo paskirtis, kategorija ir statybos rūšis;

6) statinio projektinių pasiūlymų sprendiniai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams;

7) laikytasi aplinkos ministro nustatytų visuomenės informavimo apie numatomą statinių projektavimą terminų.

4. Vyriausybės įgaliota institucija, atlikdama šiame straipsnyje nurodytus patikrinimus, prireikus kreipiasi į Statybos įstatyme nurodytas statinio projektą tikrinančias institucijas ir kitus subjektus (jų padalinius) pateikdama privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti išvadas, ar statinio projektinių pasiūlymų sprendiniai atitinka Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus.

5. Pritarimų projektiniams pasiūlymams teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visos informacijos, būtinos skundai išnagrinėti, gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo negalima atlikti, Vyriausybės įgaliota institucija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, apie tai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį, nurodydama patikrinimo pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu, kuris teikiamas visuomenę apie numatomą statinių projektavimą informavusiam subjektui ir savivaldybės administracijai. Apie atliktą patikrinimą skundo pateikėjas informuojamas raštu per 5 darbo dienas pasirašius patikrinimo aktą ir pateikiant patvirtintą patikrinimo akto kopiją.

6. Nustatęs pažeidimų, Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos (jeigu statybą leidžiantis dokumentas neišduotas), priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, nustatyta kitų trūkumų, kuriuos galima pašalinti laikantis Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, – pateikti pažeidimus padariusiems asmenims privalomąjį nurodymą juos pašalinti;

2) kai pažeisti šios dalies 1 punkte nenurodyti reikalavimai, – savivaldybės administracijai surašyti privalomąjį nurodymą per ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą panaikinti pritarimą projektiniams pasiūlymams ir šį pritarimą IS „Infostatyba“ pažymėti kaip negaliojantį. Surašius šį privalomąjį nurodymą, pagal neteisėtą pritarimą projektiniams pasiūlymams draudžiama išduoti statybą leidžiančius dokumentus.

7. Pritarimų projektiniams pasiūlymams patikrinimų tvarką nustato ir su visuomenės informavimo apie numatomą statinių projektavimą teisėtumo patikrinimais susijusių dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

9 straipsnis. Prisijungimo sąlygų ir (ar) specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi priežiūra, išduotų prisijungimo sąlygų ar specialiųjų reikalavimų teisėtumo tikrinimas, atsisakymo išduoti prisijungimo sąlygas ar specialiuosius reikalavimus teisėtumo tikrinimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija, gavusi statytojo skundą dėl Statybos įstatyme nustatytais terminais neišduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) specialiųjų reikalavimų ir nustačiusi, kad prisijungimo sąlygos ir (ar) specialieji reikalavimai neišduoti per Statybos įstatyme nustatytus terminus, per 5 darbo dienas išsiunčia prisijungimo sąlygų ar specialiųjų reikalavimų per nustatytą terminą neišdavusiam subjektui privalomąjį nurodymą per 5 darbo dienas nuo šio nurodymo gavimo dienos išduoti statytojui prisijungimo sąlygas ar specialiuosius reikalavimus arba pateikti motyvuotą atsisakymą.

2. Šio straipsnio 1 dalyje neišvardytais atvejais, ar prisijungimo sąlygos ir (ar) specialieji reikalavimai išduoti Statybos įstatyme nustatytais terminais, Vyriausybės įgaliota institucija tikrina vadovaudamasi Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintais patikrinimų planais.

3. Gavusi skundą, kad išduotos prisijungimo sąlygos ir (ar) specialieji reikalavimai neatitinka Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų, Vyriausybės įgaliota institucija prireikus prašo kompetentingų subjektų per 20 darbo dienų pateikti išvadas, ar prisijungimo sąlygos ir (ar) specialieji reikalavimai išduoti laikantis Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų. Vyriausybės įgaliota institucija, gavusi ir įvertinusi šių subjektų išvadas, per 10 darbo dienų nuo šių išvadų gavimo dienos skundą pateikusiam (patikrinimą inicijavusiam) asmeniui pateikia savo išvadą dėl išduotų prisijungimo sąlygų ir (ar) specialiųjų reikalavimų atitikties Statybos įstatymui ir jo įgyvendinamiesiems teisės aktams. Jeigu nustatoma, kad prisijungimo sąlygos ir (ar) specialieji reikalavimai išduoti pažeidžiant Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus, Vyriausybės įgaliota institucija iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo pateikia subjektams, išdavusiems prisijungimo sąlygas ar specialiuosius reikalavimus, privalomuosius nurodymus panaikinti neteisėtai išduotas prisijungimo sąlygas ar specialiuosius reikalavimus, išduoti naujas prisijungimo sąlygas ar specialiuosius reikalavimus, jeigu to prašo skundą pateikęs (patikrinimą inicijavęs) asmuo ir jeigu prisijungimo sąlygos ar specialieji reikalavimai privalo būti išduoti pagal Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus, ir apie privalomojo nurodymo įvykdymą informuoti Vyriausybės įgaliotą instituciją. Vyriausybės įgaliota institucija pateikia privalomuosius nurodymus ir dėl išvadų, ar prisijungimo sąlygos ir (ar) specialieji reikalavimai išduoti laikantis teisės aktų reikalavimų. Apie privalomojo nurodymo pateikimą Vyriausybės įgaliota institucija informuoja skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį. Jeigu per 20 darbo dienų nuo privalomojo nurodymo įteikimo dienos privalomasis nurodymas neįvykdomas, Vyriausybės įgaliota institucija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos dienos kreipiasi į teismą dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą arba neteisėtai išduotų

prisijungimo sąlygų ar specialiųjų reikalavimų panaikinimo. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, tai pažymima Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

4. Gavusi skundą, kad prisijungimo sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus atsisakoma išduoti neteisėtai, Vyriausybės įgaliota institucija kreipiasi į prisijungimo sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus išduoti atsisakiusius subjektus nurodydama per 10 darbo dienų pateikti atsisakymo išduoti minėtas sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus motyvus. Išnagrinėjusi atsisakymo išduoti prisijungimo sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus motyvus, Vyriausybės įgaliota institucija prireikus ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šių motyvų gavimo dienos prašo kompetentingų subjektų per 20 darbo dienų pateikti išvadą, ar prisijungimo sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus atsisakoma išduoti pagrįstai. Gavusi ir įvertinusi šių subjektų išvadą, Vyriausybės įgaliota institucija per 20 darbo dienų nuo išvadų gavimo dienos skundą pateikusiame (patikrinimą inicijavusiam) asmeniui pateikia savo išvadą dėl atsisakymo išduoti prisijungimo sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus pagrįstumo. Jeigu nustatyta, kad prisijungimo sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus atsisakoma išduoti nepagrįstai, Vyriausybės įgaliota institucija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šioje dalyje nurodytos išvados pateikimo dienos pateikia subjektams, nepagrįstai atsisakiusiems išduoti prisijungimo sąlygas ir (ar) specialiuosius reikalavimus, privalomuosius nurodymus jas (juos) išduoti ir apie privalomojo nurodymo įvykdymą informuoti Vyriausybės įgaliotą instituciją. Vyriausybės įgaliota institucija pateikia privalomuosius nurodymus ir dėl išvadų, ar prisijungimo sąlygas ir specialiuosius reikalavimus atsisakoma išduoti pagrįstai. Apie privalomojo nurodymo pateikimą Vyriausybės įgaliota institucija informuoja skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį. Jeigu per 20 darbo dienų nuo privalomojo nurodymo įteikimo dienos privalomasis nurodymas neįvykdomas, Vyriausybės įgaliota institucija per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos dienos kreipiasi į teismą dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą arba dėl prisijungimo sąlygų ar specialiųjų reikalavimų panaikinimo. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas, tai pažymima Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

5. Šiame straipsnyje nurodytų procedūrų atlikimo tvarką nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

10 straipsnis. Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo tikrinimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumą tikrina:

- 1) vadovaudamasi Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintais patikrinimų planais;
- 2) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu;
- 3) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo.

2. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, tikrindamas statybą leidžiančio dokumento teisėtumą, statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui pateikia privalomąjį nurodymą pateikti visus su statybą leidžiančio dokumento išdavimu susijusius

dokumentus. Dokumentai, išskyrus tuos, kuriuos galima gauti per IS „Infostatyba“, pateikiami per privalomajame nurodyme nustatytą ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą. Gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, šį terminą Vyriausybės įgaliota institucija gali pratęsti ne daugiau kaip vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per nustatytą terminą.

3. Gavęs privalomajame nurodyme nurodytus dokumentus, statybos valstybinės priežiūros pareigūnas patikrina, ar:

- 1) statytojo prašyme išduoti statybą leidžiantį dokumentą nurodyti visi privalomi duomenys;
- 2) statytojas atitinka statytojui Statybos įstatyme keliamus reikalavimus;
- 3) statytojas su prašymu išduoti statybą leidžiantį dokumentą pateikė visus privalomus dokumentus, nurodytus Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose; ar šis prašymas įregistruotas IS „Infostatyba“;
- 4) prie statinio projekto pridėtos visos prisijungimo sąlygos ir specialieji reikalavimai (kai privaloma pagal Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus);
- 5) statinio projekto sudėtis atitinka Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus;
- 6) statinio projektą pasirašė visi jį privalėję pasirašyti asmenys ir ar jie turėjo teisę rengti ir pasirašyti statinio projektą;
- 7) statinio projekte teisingai nurodyta statinio kategorija ir statybos rūšis;
- 8) statinio projekto ekspertizės akte (kai ekspertizė privaloma) yra įrašas, kad statinio projekto sprendiniai atitinka esminius statinio reikalavimus, privalomųjų projekto rengimo dokumentų, kitų Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus;
- 9) statinio projekto ekspertizę atlikę ir ekspertizės aktą pasirašę asmenys turėjo teisę tai atlikti;
- 10) statinio projekto sprendiniai neprieštarauja teritorijų planavimo dokumentams;
- 11) numatytos prisijungimo prie inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų vietos ir būdai atitinka inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkų ar naudotojų išduotas prisijungimo sąlygas;
- 12) teisingai nurodyti subjektai, pagal Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytą kompetenciją privalantys patikrinti statinio projektą;
- 13) statinio projektui pritarė visi privalėję jį tikrinti subjektai;
- 14) laikytasi Statybos įstatyme įtvirtintų statinio projekto patikrinimo terminų;
- 15) laikytasi Statybos įstatyme nustatytų statybą leidžiančio dokumento išdavimo terminų.

4. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas turi teisę patikrinti ir šio straipsnio 3 dalyje nenurodytų statybą leidžiančio dokumento išdavimo reikalavimų atitikimą Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktams.

5. Vyriausybės įgaliota institucija, atlikdama statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo patikrinimus, prireikus kreipiasi į Statybos įstatyme nurodytas statinio projektą tikrinančias institucijas ir kitus subjektus (jų padalinius) teikdama privalomuosius nurodymus per 20 darbo dienų pateikti išvadas, ar statinio projekto sprendiniai atitinka Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus.

6. Jeigu asmuo pateikia skundą, statybą leidžiančio dokumento išdavimo teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visų privalomų dokumentų, išvardytų privalomajame nurodyme, ir šio straipsnio 5 dalyje nurodytų išvadų gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo negalima atlikti, Vyriausybės įgaliota institucija gali šį terminą pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo termino pratęsimo dienos raštu informuodama skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir tikrinamą subjektą, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo aktą pasirašo patikrinimą atlikęs statybos valstybinės priežiūros pareigūnas. Patikrinimo aktas pateikiamas statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam viešojo administravimo subjektui. Apie atliktą patikrinimą skundo pateikėjas informuojamas raštu per 5 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos ir priedama patvirtinta patikrinimo akto kopija.

7. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas ne vėliau kaip po 5 darbo dienų nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, taip pat kiti pažeidimai, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, – pateikti statybą leidžiantį dokumentą išdavusiam ar kitam viešojo administravimo subjektui ar statytojui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį kaip vieno mėnesio terminą pašalinti nustatytus pažeidimus;

2) jeigu nustatyta, kad išduodant statybą leidžiantį dokumentą nesumokėta Statybos įstatymo 1 priede nustatyta įmoka (ar jos dalis) už savavališkos statybos įteisinimą, kai Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ši įmoka privaloma, – pateikti Statybos įstatymo 1 priedo 10 punkte nurodytiems asmenims, dėl kurių kaltės buvo sumokėta per mažą įmoka arba ji iš viso nesumokėta, privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį kaip 4 mėnesių terminą sumokėti įmoką (ar trūkstantą jos dalį); neįvykdžius privalomojo nurodymo, Vyriausybės įgaliota institucija kreipiasi į teismą dėl įpareigojimo jį įvykdyti;

3) šios dalies 1 ir 2 punktuose nenurodytais atvejais, kai statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai:

a) asmenys turi teisę per 3 mėnesių terminą, skaičiuojamą nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos, pašalinti nustatytus pažeidimus (išskyrus atvejus, kai pagal imperatyvias teisės normas pažeidimų pašalinti negalima). Apie šiame įstatyme nustatytą terminą pažeidimams pašalinti arba galimybę sudaryti taikos sutartį, jeigu pažeidimų negalima pašalinti per 3 mėnesius, per 10 darbo dienų nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos asmenis raštu informuoja Vyriausybės įgaliota institucija. Jeigu per 3 mėnesių terminą dėl objektyvių aplinkybių pažeidimų negalima pašalinti, tačiau už jų šalinimą atsakingi asmenys sutinka ir siūlo juos šalinti geranoriškai,

Vyriausybės įgaliota institucija ir atsakingi asmenys gali sudaryti taikos sutartį dėl pažeidimų šalinimo, kuri teikiama tvirtinti teismui. Jeigu pažeidimai per 3 mėnesių terminą nepašalinami, Vyriausybės įgaliota institucija per vieną mėnesį pasibaigus 3 mėnesių terminui kreipiasi į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo panaikinimo, išskyrus atvejus, kai yra įsigaliojusi teismo nutartis dėl taikos sutarties patvirtinimo;

b) kai pagal imperatyvias teisės normas tokio (-ių) pažeidimo (-ų) pašalinti negalima, Vyriausybės įgaliota institucija per 2 mėnesius nuo patikrinimo akto, kuriame konstatuotas statybą leidžiančio dokumento išdavimo neteisėtumas, pasirašymo dienos kreipiasi į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo panaikinimo.

8. Kai patikrinimo akte konstatuota, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, nepašalinus pažeidimų tęsiami statybos darbai atliekami statytojo rizika. Apie tai, kad pasirašytas patikrinimo aktas, kuriame konstatuota, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, statybos valstybinės priežiūros pareigūnas ne vėliau kaip kitą darbo dieną informuoja Nekilnojamo turto kadastro tvarkytoją dėl įrašo Nekilnojamojo turto kadastre padarymo, pateikdamas patikrinimo aktą be priedų, jeigu nėra techninių galimybių pateikti šią informaciją per informacines sistemas. Kai patikrinimo akte konstatuota, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, tai įrašoma IS „Infostatyba“ prie viešai skelbiamų duomenų apie statybą leidžiantį dokumentą. Nustačiusi, kad patikrinimo akte nurodyti pažeidimai yra pašalinti, statybos valstybinės priežiūros pareigūnas ne vėliau kaip kitą darbo dieną informuoja Nekilnojamo turto kadastro tvarkytoją dėl įrašo Nekilnojamojo turto kadastre padarymo.

9. Statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo patikrinimų tvarką, tikrintinų statybą leidžiančių dokumentų įtraukimo į Vyriausybės įgalios institucijos tvirtinamus patikrinimų planus tvarką nustato, statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumui patikrinti pateiktinų dokumentų sąrašą ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

11 straipsnis. Statybos patikrinimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija statybos patikrinimus atlieka:

- 1) vadovaudamasi Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintais patikrinimų planais;
- 2) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu;
- 3) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl statybos teisėtumo;
- 4) vykdydama teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų pavedimus.

2. Statybos patikrinimus atlieka statybos valstybinės priežiūros pareigūnai. Į statybos patikrinimus gali būti kviečiami kitų viešojo administravimo subjektų atstovai ir kiti suinteresuoti asmenys.

3. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas iki statybos patikrinimo:

- 1) pasinaudodamas jam suteikta prieiga prie Nekilnojamojo turto registro centrinės duomenų bazės, gauna ir išnagrinėja šio registro išrašą apie žemės sklypą, kuriame numatoma atlikti statybos patikrinimą, ir apie kitus nekilnojamuosius daiktus ir daiktines teises į juos;

2) pasinaudodamas jam suteikta prieiga prie IS „Infostatyba“ arba iš statybą leidžiantį dokumentą išdavusio viešojo administravimo subjekto, pateikęs privalomąjį nurodymą, gauna ir išnagrinėja statybą leidžiančio dokumento ir statinio projekto kopijas (jeigu nėra galimybės gauti minėtus dokumentus iš IS „Infostatyba“); vietoj statinio projekto kopijos gali būti pateikiama kompiuterinė laikmena su statinio projekto įrašu;

3) išnagrinėja toje teritorijoje galiojančius teritorijų planavimo dokumentus;

4) apie numatomą statybos patikrinimą ne mažiau kaip prieš 10 darbo dienų raštu informuoja statytoją, jeigu jo nėra, – vieną iš šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, prireikus – ir kitus statybos dalyvius pridėdamas privalomąjį nurodymą statybos patikrinimo dieną pateikti Statybos valstybinės priežiūros pareigūnui su statyba susijusius dokumentus;

5) pagal turimus dokumentus patikrina statybą leidžiančio dokumento teisėtumą (jeigu jis privalomas) šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka, jeigu kyla abejonų dėl statybą leidžiančio dokumento teisėtumo.

4. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas kartu su šio straipsnio 2 dalyje nurodytais kitų viešojo administravimo subjektų atstovais patikrinimo metu:

1) išnagrinėja statytojo, šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų, kitų statybos dalyvių pateiktus ir patikrinimo metu pareikalautus dokumentus;

2) patikrina statinio atitiktį esminiams statinio projekto sprendiniams, nurodytiems Statybos įstatyme;

3) turi teisę pasirinktinai patikrinti statinio atitiktį statinio projekto sprendiniams, išskyrus nurodytus šios dalies 2 punkte;

4) patikrina, ar statinio statyba atitinka Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus, kai statinio projektas neprivalomas;

5) patikrina, ar statybos metu teisės aktų nustatyta tvarka pildomi su statybos vykdymu susiję dokumentai;

6) patikrina, ar statybos dalyviai turi teisę užsiimti atitinkama statybos veikla;

7) patikrina, ar statybos dalyviai yra apsidraudę privalomuoju civilinės atsakomybės draudimu (kai privaloma).

5. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas turi teisę patikrinti ir kitų, ne tik nurodytų šio straipsnio 4 dalyje, statybos vykdymo reikalavimų atitiktį Statybos įstatymui ir jo įgyvendinamiesiems teisės aktams.

6. Užbaigus statybos patikrinimą, surašomas statybos patikrinimo aktas. Jeigu statybos patikrinimo metu nustatoma Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų ar statinio projekto sprendinių (išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nurodytus atvejus) pažeidimų, Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas surašo privalomąjį nurodymą statytojui, jeigu jo nėra, – vienam iš šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmenų ir (ar) kitiems statybos procese dalyvaujantiems atsakingiems asmenims per privalomajame nurodyme nustatytą, bet ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą šiuos pažeidimus pašalinti: pagal privalomąjį nurodymą pakeisti statinio projektą ar pašalinti kitus trūkumus, susijusius su projektine dokumentacija, atlikti reikalingus statybos

darbus, kad statinys (jo dalis) atitiktų statinio projekto sprendinius ir (ar) teisės aktų reikalavimus, ar nugriauti statinį ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvielę, pašalinti kitus pažeidimus.

7. Jeigu šio straipsnio 6 dalyje nurodytu atveju asmuo įpareigojamas nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvielę, privalomajame nurodyme nurodoma, kad Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvielę šio asmens lėšomis, jam per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo.

8. Jeigu dėl nuo asmens, kuriam surašytas privalomasis nurodymas, nepriklausančių priežasčių, nurodytų šio įstatymo 14 straipsnio 4 dalyje, privalomasis nurodymas per nustatytą terminą negali būti įvykdytas, šio straipsnio 6 dalyje nurodytas asmuo, kuriam surašytas privalomasis nurodymas, gali iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos raštu kreiptis į Vyriausybės įgaliotą instituciją su motyvuotu prašymu pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą. Vyriausybės įgaliota institucija, įvertinusi prašymo motyvus, priima sprendimą pratęsti arba atsisakyti pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą. Priėmus sprendimą pratęsti šį terminą, jis pratęsiamas vieną kartą, tačiau ne ilgesniam terminui, negu buvo nustatytas pradiniam privalomajame nurodyme. Dėl privalomojo nurodymo vykdymo termino pratęsimo ilgesniam laikotarpiui ar dėl atsisakymo jį pratęsti asmuo gali kreiptis į teismą. Jeigu statybos patikrinimo metu kyla įtarimų, kad tokio statinio statyba toje vietoje pagal Statybos įstatymą ir jo įgyvendinamuosius teisės aktus negalima, o tokio statinio statybos atveju pagal Statybos įstatymą ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus neprivaloma parengti statinio projekto, Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas privalomąjį nurodymą pašalinti nustatytus pažeidimus (nugriauti statinį ar jo dalį ir pan.) surašo tik gavęs atitinkamų viešojo administravimo subjektų išvadas, kad tokio statinio statyba toje vietoje negalima.

9. Vyriausybės įgaliotai institucijai raštu gavus informacijos apie šio straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymą iki jo įvykdymo termino pabaigos arba pasibaigus šio straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, Vyriausybės įgaliota institucija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo šios informacijos gavimo dienos arba nuo privalomajame nurodyme nustatyto termino pabaigos patikrina, ar privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai. Jeigu privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai, tai pažymima Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, įvykdytas iš dalies, įvykdytas netinkamai (toliau – privalomasis nurodymas neįvykdytas), suėjus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduoda privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas arba kreiptasi į teismą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui po teismo sprendimo nepanaikinti privalomojo nurodymo įsiteisėjimo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

10. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytas privalomasis nurodymas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka.

11. Statybos patikrinimo metu nustačius, kad statyba vykdoma savavališkai, atliekami šio įstatymo 14 straipsnyje nurodyti su savavališkos statybos padarinių šalinimu susiję veiksmai.

12. Statybos patikrinimo metu kilus įtarimų, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, Vyriausybės įgaliota institucija patikrina jo išdavimo teisėtumą ir atlieka kitus veiksmus šiame įstatyme nustatyta tvarka.

13. Statybos patikrinimo metu nustačiusi teisės aktų pažeidimų, kuriuos padarė statybos dalyviai, Vyriausybės įgaliota institucija apie šiuos pažeidimus informuoja atitinkamas institucijas, išduodančias šios statybos veiklai būtinus privalomus dokumentus (atestatus ir kt.). Minėtoms institucijoms teikiama visa informacija apie nustatytus pažeidimus, neatsižvelgiant į jų mastą.

14. Statybos patikrinimo tvarką, tikrintinų statybų įtraukimo į Vyriausybės įgaliotos institucijos tvirtinamus patikrinimų planus tvarką nustato, Statybos valstybinės priežiūros pareigūnui privalomų teikti dokumentų sąrašą ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

12 straipsnis. Reidai

1. Reido tikslas – be išankstinio statytojų įspėjimo, nuotoliniu būdu arba atvykus į teritoriją, atlikti jos apžiūrą, rinkti duomenis apie joje vykdomas statybas ir galimus Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimus, kurių pagrindu organizuojami statybos patikrinimai. Vyriausybės įgaliota institucija reidus organizuoja ir vykdo viešojo administravimo subjektų ar teisėsaugos institucijų prašymu ar pavedimu, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka numato kasmet savo iniciatyva vykdomų reidų skaičių.

2. Vyriausybės įgaliota institucija, organizuodama reidus, gali viešojo administravimo subjektams siūlyti juose dalyvauti.

3. Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją turi teisę dalyvauti kitų viešojo administravimo subjektų organizuojamuose reiduose, susijusiuose su statybos teisėtumo patikrinimu.

4. Reido organizavimo ir atlikimo tvarką nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

13 straipsnis. Statybos sustabdymas

1. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas privalomuoju nurodymu sustabdo statybą šiais atvejais:

- 1) kai nustatoma, kad statyba yra savavališka ir surašomas savavališkos statybos aktas;
- 2) kai statybos metu atsirado pavojingų statinio ar jo dalies deformacijų, įvyko statomo statinio ar jo dalies avarija ar nustatyta avarijos grėsmė;
- 3) kai statyba nėra savavališka, tačiau statytojas neatitinka kitų privalomų reikalavimų statytojo teisei įgyvendinti, jeigu statyba vykdoma valstybinėje žemėje.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nenurodytais atvejais, nustačius, kad statinys (jo dalis) statomas (statoma) pažeidžiant statinio projekto sprendinius ar Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus, statybos valstybinės priežiūros pareigūnas statytojui surašo šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje numatytą privalomąjį nurodymą.

3. Per nustatytą terminą neįvykdžius šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje nurodyto privalomojo nurodymo, statybos valstybinės priežiūros pareigūnas statytojui gali pateikti šio straipsnio 5 dalyje numatytą privalomąjį nurodymą.

4. Savavališkos statybos atveju surašomas privalomasis nurodymas nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų, iki bus pašalinti savavališkos statybos padariniai. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduoda privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo.

5. Ne savavališkos statybos atveju surašomas privalomasis nurodymas nevykdyti jokių statinio ar jo dalies statybos darbų, išskyrus darbus, būtinus nustatytiems pažeidimams pašalinti. Šiame nurodyme taip pat nurodoma statytojo pareiga atlikti būtinus darbus statybvietei ir aplinkai apsaugoti. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduoda privalomąjį nurodymą priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo panaikinimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jei buvo skundžiamas jo teisėtumas, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo.

6. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodyti privalomieji nurodymai yra vykdomieji dokumentai, vykdomi Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

7. Statytojas turi teisę tęsti statinio (jo dalies) statybą tik pašalinęs statybos sustabdymo priežastis ir gavęs Vyriausybės įgaliotos institucijos leidimą tęsti sustabdytą statybą. Leidimas tęsti sustabdytą statybą išduodamas per 10 darbo dienų nuo statytojo prašymo ir dokumentų, įrodančių, kad pašalintos statybos sustabdymo priežastys gavimo dienos.

8. Statybos sustabdymo procedūrų tvarką, leidimo tęsti sustabdytą statybą išdavimo tvarką nustato aplinkos ministras. Statybos sustabdymo procedūrų metu surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

14 straipsnis. Savavališkos statybos padarinių šalinimas

1. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, nustatęs, kad statyba yra savavališka, surašo savavališkos statybos aktą. Aktas įteikiamas pasirašytinai, registruotu laišku arba kitu būdu aplinkos ministro nustatyta tvarka statytojui, jeigu jo nėra, – vienam iš šių asmenų:

1) statinio ar jo dalies savininkui, valdytojui ar naudotojui;

2) žemės sklypo ar jo dalies, kurioje nustatyta savavališka statyba, savininkui, valdytojui ar naudotojui. Kai valstybinės žemės sklypo ar jo dalies valdytojo ar naudotojo nėra, savavališkos statybos aktas surašomas valstybinės žemės patikėtiniui.

2. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas per 10 darbo dienų nuo savavališkos statybos akto surašymo dienos pateikia šio straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui privalomąjį nurodymą pašalinti savavališkos statybos padarinius. Privalomajame nurodyme nurodoma, kad asmuo turi teisę Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka parengti projekcinę dokumentaciją ir, sumokėjęs Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą, šalinantį savavališkos statybos padarinius, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams. Taip pat asmeniui nurodoma vienu iš šių būdų pašalinti savavališkos statybos padarinius:

- 1) nugriauti statinį ir sutvarkyti statybviетę;
- 2) išardyti savavališkai pastatytas (įrengtas, sumontuotas ir pan.) ar perstatytas statinio dalis ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę;
- 3) atstatyti (atkurti) nugriautą kultūros paveldo statinį (išardytas jo dalis) ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę;
- 4) atstatyti nugriautą statinį ar išardytas statinio dalis, jeigu dėl statinio nugriovimo ar jo dalių išardymo buvo pažeistas viešasis interesas, ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę.

3. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo įpareigojamas nugriauti savavališkai pastatytą statinį ir sutvarkyti statybviетę, privalomajame nurodyme nurodoma, kad Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę nugriauti savavališkai pastatytą statinį ir sutvarkyti statybviетę šio asmens lėšomis, jam per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyti privalomieji nurodymai turi būti įvykdyti per 6 mėnesius arba, išimtiniais atvejais, per Vyriausybės įgaliotos institucijos nurodytą trumpesnį terminą, jeigu nustatoma, kad savavališka statyba šiurkščiai pažeidė trečiųjų asmenų teises ir iš esmės suvaržė jų galimybes tinkamai naudotis jų nekilnojamojo turtu. Vyriausybės įgaliota institucija šį terminą, jeigu yra svarbių priežasčių, asmens rašytiniu prašymu gali vieną kartą pratęsti 3 mėnesiams. Svarbiomis priežastimis laikomos priežastys, susijusios su procedūromis (atliekamomis siekiant įteisinti savavališką statybą pagal šio straipsnio 5 dalies nuostatas – projekcinės dokumentacijos pakeitimo ir kitų savavališkai statybai įteisinti reikalingų dokumentų gavimo ar jų patikslinimo, papildymo ir pan.), kurių trukmei asmuo negali daryti įtakos. Dėl privalomojo nurodymo vykdymo termino pratęsimo ilgesniam laikotarpiui ar dėl atsisakymo jį pratęsti asmuo gali kreiptis į teismą.

5. Asmenys turi teisę Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka parengti statinio projektą ir, sumokėję Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos

statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) yra savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams.

6. Jeigu asmuo per šio straipsnio 2 dalyje nustatyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminą gauna statybą leidžiantį dokumentą, jis apie tai raštu informuoja Vyriausybės įgaliotą instituciją. Vyriausybės įgaliota institucija per 10 darbo dienų nuo statybą leidžiančio dokumento gavimo dienos patikrina šio dokumento teisėtumą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka ir:

1) nustačiusi, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, priima sprendimą dėl kreipimosi į teismą dėl šio dokumento galiojimo panaikinimo;

2) nustačiusi, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas teisėtai, per 10 darbo dienų patikrina savavališkai pastatyto statinio (statinių) atitiktį statinio projekto, pagal kurį išduotas statybą leidžiantis dokumentas, sprendiniams ir, jeigu statinys atitinka esminius statinio projekto sprendinius, per 5 darbo dienas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pažymima, kad privalomasis nurodymas yra įvykdytas. Jeigu statinys neatitinka statinio projekto esminių sprendinių, laikoma, kad privalomasis nurodymas neįvykdytas, ir suėjus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas arba kreiptasi į teismą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

7. Jeigu asmuo per nustatytą privalomojo nurodymo įvykdymo terminą šio straipsnio 2 dalyje nurodyto nurodymo neįvykdo arba negauna statybą leidžiančio dokumento, Vyriausybės įgaliota institucija Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka privalomąjį nurodymą perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas arba kreiptasi į teismą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

8. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas privalomasis nurodymas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

9. Jeigu į teismą dėl savavališkos statybos padarinių šalinimo kreipėsi kitas viešojo administravimo subjektas ar prokuratūra, teismas savo sprendimu gali įpareigoti atsakovą savo lėšomis per nustatytą terminą:

1) leisti Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka parengti projekcinę dokumentaciją ir, sumokėjus Statybos įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą, šalinantį savavališkos statybos padarinius, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame (kurioje) nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo, remonto ar griovimo darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius planus ar žemės valdos projektus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius planus ar specialiojo teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams; šių veiksmų per nustatytą terminą neatlikus, – vykdyti šios dalies 2–5 punktuose nurodytus reikalavimus;

2) nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvietę; teismas sprendime nurodo, kad jeigu per nustatytą terminą teismo sprendimas neįvykdomas, Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę nugriauti savavališkai pastatytą statinį ir sutvarkyti statybvietę atsakovo lėšomis;

3) išardyti savavališkai pastatytas (įrengtas, sumontuotas ir pan.) ar perstatytas statinio dalis ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę;

4) atstatyti (atkurti) nugriautą kultūros paveldo statinį (išardytas jo dalis) ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę;

5) atstatyti nugriautą statinį ar išardytas statinio dalis, jeigu dėl statinio nugriovimo ar jo dalių išardymo buvo pažeistas viešasis interesas, ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę.

10. Privalomasis nurodymas pašalinti savavališkos statybos padarinius nesurašomas, jeigu toks savavališkos statybos padarinių šalinimo būdas nenustatytas šio straipsnio 2 dalyje.

11. Į teismą dėl savavališkai pastatyto ar statomo statinio nugriovimo, jo dalių išardymo, savavališkai nugriauto statinio ar savavališkai išardytų jo dalių atstatymo ir statybvietės sutvarkymo gali kreiptis ir šio straipsnio 9 dalyje nenurodyti asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai dėl savavališkos statybos pažeidžiami. Šiais atvejais teismas gali priimti sprendimą, nurodytą šio straipsnio 9 dalyje. Teismas jame gali nurodyti, kad jeigu per nustatytą terminą teismo sprendimas neįvykdomas, ieškovas turi teisę įvykdyti teismo sprendimą atsakovo lėšomis.

12. Savavališkai valstybinėje žemėje statomus ir pastatytus naujus statinius įteisinti draudžiama, jeigu statybos darbai atlikti neturint žemės valdymo ar naudojimo teisių. Ši nuostata netaikoma tais atvejais, kai Statybos įstatyme nustatyta tvarka statytojo teisei įgyvendinti nereikia žemės sklypo valdyti nuosavybės teise arba valdyti ir naudoti kitais pagrindais ir gaunamas valstybinės žemės patikėtinio sutikimas.

13. Jeigu savavališka statyba nustatoma atlikus statybos užbaigimo procedūras ir statinį įregistravus ar jo kadastro duomenis pakeitus Nekilnojamojo turto kadastre, Vyriausybės įgaliota institucija kreipiasi į teismą dėl statybos užbaigimo akto ar deklaracijos apie statybos užbaigimą patvirtinimo panaikinimo, jeigu nuo statinio ar jo naujų kadastro duomenų įregistravimo praėjo ne daugiau kaip vieni metai. Teismui panaikinus šiuos dokumentus, Vyriausybės įgaliota institucija

atlieka savavališkos statybos padarinių šalinimo procedūras šiame įstatyme nustatyta tvarka. Jei yra registruotų pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių, tai nesudaro kliūties reikalauti pašalinti savavališkos statybos padarinius.

14. Savavališkos statybos padarinių šalinimo procedūrų atlikimo tvarką nustato aplinkos ministras. Surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

15 straipsnis. Statybos padarinių šalinimas pagal teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą

1. Vykdant teismų sprendimus valstybės naudai dėl savavališkos statybos, statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir statybos, kuri nėra savavališka ir nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą, bet neatitinka statinio projekto sprendinių ar pažeidžia Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo valstybei atstovauja Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Jeigu per nustatytą terminą įpareigotas asmuo neįvykdė teismo sprendimo ar privalomojo nurodymo pašalinti statybos padarinius, o jame numatyta teisė juos pašalinti minėto asmens lėšomis, teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą vykdomas antstolis ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki griovimo ar ardymo darbų pradžios informuoja asmenį apie planuojamą šių darbų pradžią ir pabaigą, taip pat apie tai, kad nugriovus statinį ar išardžius jo dalį (dalis) likusios konstrukcijos ir jų dalys bus sutvarkytos ir išvežtos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka šio asmens lėšomis, jeigu asmuo iki planuojamos darbų pradžios raštu neinformuos antstolio, kad pats tinkamai atliks šiuos veiksmus per antstolio nustatytą terminą. Priešingu atveju konstrukcijos ir jų dalys sutvarkomos ir išvežamos atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka šio asmens lėšomis.

3. Vyriausybės įgaliota institucija, teismui pritaikius teismo sprendime ar privalomajame nurodyme nurodytas jų neįvykdymo pasekmes ir leidus asmenų lėšomis šalinti statybos padarinius, organizuoja tik statinių griovimo ir statybviečių tvarkymo darbus, jeigu per nustatytus terminus teismų reikalavimai ar privalomieji nurodymai nugriauti statinius ir sutvarkyti statybviets neįvykdomi.

4. Statinio griovimo ar statinio dalies (dalių) išardymo darbai atliekami taip, kad nugriovus statinį ar išardžius jo dalį (dalis):

1) minimaliai nuo atmosferos poveikio ir pašalinių asmenų patekimo būtų apsaugotos prie nugriauto statinio ar jo išardytos dalies (dalių) buvusių priblokuotų statinių dalys (konstrukcijos) ir (ar) po statinio dalies (dalių) išardymo likusi statinio dalis, kurioms ir tretiesiems asmenims ir (ar) aplinkai statinio nugriovimas ar jo dalies (dalių) išardymas padarė (daro) neigiamą poveikį;

2) būtų išlaikytas šios dalies 1 punkte nurodytų statinių dalių pastovumas (būtų išvengta statinio griūties grėsmės ir didesnių negu leistina deformacijų), nesiejant su ankstesnės tų dalių būklės ar struktūros atkūrimu, – tais atvejais, kai pastovumui neigiamą poveikį padarė (daro) statinio nugriovimas ar jo dalies (dalių) išardymas.

5. Savavališkos statybos, statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą ir statybos, kuri nėra savavališka ir nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą, bet neatitinka statinio projekto sprendinių ar pažeidžia Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus, padarinių šalinimo pagal teismo sprendimą ar privalomąjį nurodymą organizavimo procedūras, kurias vykdo Vyriausybės įgaliota institucija, nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

16 straipsnis. Statybos užbaigimo akto išdavimo procedūrų organizavimas ir atlikimas

1. Statybos užbaigimo aktas surašomas Statybos įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje nustatytais atvejais. Prašymas išduoti statybos užbaigimo aktą pateikiamas Vyriausybės įgaliotai institucijai aplinkos ministro nustatyta tvarka. Šios tvarkos apraše nurodoma, kokius dokumentus su prašymu reikia pateikti, prašymo nagrinėjimo tvarka ir terminai. Statybos užbaigimo aktus aplinkos ministro nustatyta tvarka išduoda statybos užbaigimo komisija, jos sudėtį tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija ar jos įgaliotas pareigūnas.

2. Statybos užbaigimo komisijos pirmininkas (statybos valstybinės priežiūros pareigūnas) organizuoja statybos užbaigimo komisijos darbą, nustato, kokių subjektų atstovai privalo dalyvauti atliekant konkretaus statinio (statinių) užbaigimo procedūras, aplinkos ministro nustatyta tvarka.

3. Vyriausybės įgaliotai institucijai gavus prašymą išduoti statybos užbaigimo aktą, statybos užbaigimo komisija statybos užbaigimo procedūras privalo baigti (pasirašyti ir išduoti statybos užbaigimo aktą arba atsisakyti jį pasirašyti) per 10 darbo dienų nuo visų statybos užbaigimo komisijai privalomų pateikti dokumentų gavimo dienos, išskyrus atvejus, kai statybos užbaigimo komisija nusprendžia sustabdyti savo darbą ir pateikti statytojui privalomąjį nurodymą pašalinti statybos užbaigimo procedūrų atlikimo metu statybos užbaigimo komisijos nustatytus pažeidimus.

4. Statybos įstatymo 28 straipsnio 7 dalyje nustatytais atvejais statybos užbaigimo aktas neišduodamas.

5. Statybos užbaigimo komisijos narių sąrašą ir kompetenciją atliekant statybos užbaigimo procedūras, suderinęs su atitinkamų valdymo sričių ministrais, nustato aplinkos ministras. Statybos užbaigimo procedūrų atlikimo tvarką, terminus, statybos užbaigimo komisijai teiktinų dokumentų sąrašą nustato aplinkos ministras. Statybos užbaigimo komisijos nariai, tikrindami statinio atitiktį esminiams statinio projekto sprendiniams, apžiūri statinį vietoje. Statinio atitiktį kitiems statinio projekto sprendiniams ar statinio projekto atitiktį Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimams statybos užbaigimo komisijos nariai gali patikrinti pasirinktinai, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl galimų pažeidimų. Surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija, statybos užbaigimo procedūros metu statybos užbaigimo komisijos narių pildomus kontrolinius klausimynus tvirtina statybos užbaigimo procedūrose dalyvaujančių subjektų vadovai.

17 straipsnis. Statybos užbaigimo procedūrų teisėtumo tikrinimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija statybos užbaigimo procedūrų teisėtumą tikrina

1) vadovaudamasi Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintais patikrinimų planais;

2) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu;

3) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl šių procedūrų teisėtumo. 2. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, tikrinantis statybos užbaigimo procedūrų teisėtumą:

1) patikrina IS „Infostatyba“ užregistruoto statybos užbaigimo akto, deklaracijos apie statybos užbaigimą ir prie jų pridėtų dokumentų atitiktį Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimams, užbaigtos statinio statybos atitiktį projekto esminiams sprendiniams pagal pateiktus dokumentus, duomenis ir informaciją;

2) patikrina, ar statybos užbaigimo komisijoje dalyvavo visi subjektai, pagal Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus privalantys dalyvauti statybos užbaigimo komisijoje;

3) patikrina, ar išlaikyti statybos užbaigimo procedūrų terminai;

4) prireikus, nuvykęs į vietą, apžiūri statinį ir palygina statinio projekte numatytus ir realiai įgyvendintus sprendinius.

3. Vyriausybės įgaliota institucija, atlikdama statybos užbaigimo procedūrų teisėtumo patikrinimus, prireikus kreipiasi į statybos užbaigimo komisijoje dalyvaujančius subjektus ir kitus subjektus (jų padalinius) pateikdama privalomuosius nurodymus per 20 darbo dienų pateikti išvadas, ar pastatytas statinys atitinka statinio projekto sprendinius ir (ar) Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus.

4. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę, pateikdama privalomąjį nurodymą, statybos užbaigimo teisėtumo patikrinime nurodyti dalyvauti kitų subjektų atstovams, kurie pagal kompetenciją surašo išvadas, užsakyti statinio (jo dalies) ekspertizę ar pateikti privalomąjį nurodymą statytojui užsakyti statinio (jo dalies) ekspertizę.

5. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, tikrindamas statybos užbaigimo procedūrų teisėtumą, turi teisę statytojui (užsakovui) ir (ar) kitiems subjektams pateikti privalomąjį nurodymą pateikti visus su statybos užbaigimu susijusius dokumentus. Dokumentai, išskyrus tuos, kurie yra kitose viešojo administravimo institucijose, valstybės registruose ar kitose valstybės informacinėse sistemose, pateikiami per privalomajame nurodyme nustatytą ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą. Gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, šį terminą Vyriausybės įgaliota institucija gali pratęsti ne daugiau kaip vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per nustatytą terminą.

6. Jeigu asmuo pateikia skundą, statybos užbaigimo procedūrų teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visos informacijos, būtinos skundui išnagrinėti, gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimo negalima atlikti, Vyriausybės įgaliota institucija gali šį terminą pratęsti ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai per 2 darbo dienas raštu informuodama skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį, nurodydama patikrinimo

termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo aktą pasirašo patikrinimą atlikęs Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas. Patikrinimo aktas per 3 darbo dienas pateikiamas statybos užbaigimo aktą išdavusiam Vyriausybės įgaliotos institucijos teritoriniam padaliniui, deklaraciją apie statybos užbaigimą patvirtinusiame ekspertizės rangovui ir statytojui. Apie atliktą patikrinimą skundo pateikėjas informuojamas raštu per 3 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos, pridėdant patvirtintą patikrinimo akto kopiją.

7. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas ne vėliau kaip po 5 darbo dienų nuo statybos užbaigimo akto patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, nustatyta kitų trūkumų, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, – per 20 darbo dienų pašalinti nustatytus pažeidimus ar trūkumus;

2) šios dalies 1 punkte nenurodytais atvejais, kai statybos užbaigimo aktas išduotas neteisėtai, – iki statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registre panaikinti statybos užbaigimo akto galiojimą, o kai statinys įregistruotas Nekilnojamojo turto registre, kreiptis į teismą dėl statybos užbaigimo akto galiojimo panaikinimo.

8. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas ne vėliau kaip po 5 darbo dienų nuo deklaracijos apie statybos užbaigimą patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, nustatyta kitų trūkumų, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, – pateikti deklaraciją apie statybos užbaigimą patvirtinusiame ekspertizės rangovui ar statytojui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą ne ilgesnį kaip vieno mėnesio terminą pašalinti nustatytus pažeidimus ar trūkumus;

2) šios dalies 1 punkte nenurodytais atvejais, kai deklaracija apie statybos užbaigimą surašyta ir (ar) patvirtinta neteisėtai, – iki statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registre pateikti statytojui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą ne ilgesnį kaip vieno mėnesio terminą panaikinti deklaracijos apie statybos užbaigimą galiojimą, apie tai nedelsiant raštu informuojant subjektus, kuriems ši deklaracija pateikta. Neįvykdžius privalomojo nurodymo, – per 2 mėnesius nuo įvykdymo termino pabaigos kreiptis į teismą dėl deklaracijos panaikinimo. Kai Nekilnojamojo turto registre daiktinės teisės į statinį įregistruotos ne tik statytojo (užsakovo) vardu, priimamas sprendimas kreiptis į teismą dėl deklaracijos apie statybos užbaigimą galiojimo panaikinimo.

9. Statybos užbaigimo procedūrų teisėtumo patikrinimų tvarką, tikrintinų statybos užbaigimo dokumentų įtraukimo į Vyriausybės įgaliotos institucijos tvirtinamus patikrinimų planus tvarką nustato, statybos užbaigimo teisėtumui patikrinti pateiktinų dokumentų sąrašą ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

18 straipsnis. Pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo tikrinimas

1. Vyriausybės įgaliota institucija pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumą tikrina:

- 1) vadovaudamasi Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintais patikrinimų planais;
- 2) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu;
- 3) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo.

2. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, tikrinantis pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumą:

- 1) patikrina pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių atitiktį Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimams;
- 2) patikrina, ar pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių užpildęs subjektas ir patvirtinęs statinio ekspertizės rangovas turėjo tam teisę ir ar pažymoje apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių nurodytas statytojas turi statytojo teisę;
- 3) prireikus, nuvykęs į vietą, apžiūri statinį ir palygina statinio projekte numatytus ir realiai įgyvendintus esminius projekto sprendinius.

3. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę, pateikdama privalomąjį nurodymą, pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo patikrinime nurodyti dalyvauti kitų subjektų atstovams, kurie pagal kompetenciją surašo išvadas, užsakyti statinio (jo dalies) ekspertizę ar pateikti privalomąjį nurodymą statytojui užsakyti statinio (jo dalies) ekspertizę.

4. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas, atlikdamas pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo patikrinimą, turi teisę statytojui ir (ar) kitiems subjektams pateikti privalomąjį nurodymą pateikti su pažyma apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių susijusius dokumentus ir (ar) informaciją. Dokumentai ir (ar) informacija, išskyrus tuos, kurie yra kitose viešojo administravimo institucijose, valstybės registruose ar kitose valstybės informacijos sistemose, pateikiami per privalomajame nurodyme nustatytą ne ilgesnį kaip 10 darbo dienų terminą. Gavusi subjekto rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, šį terminą Vyriausybės įgaliota institucija gali pratęsti ne daugiau kaip vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per nustatytą terminą.

5. Jeigu asmuo pateikia skundą, pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo patikrinimas turi būti atliktas per 20 darbo dienų nuo visos informacijos, būtinos skundai išnagrinėti, gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, Vyriausybės įgaliota institucija gali šį terminą pratęsti ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai per 2 darbo dienas raštu informuodama skundą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį, nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo rezultatai įforminami patikrinimo aktu. Patikrinimo aktą pasirašo patikrinimą atlikęs

Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas. Patikrinimo aktas per 3 darbo dienas pateikiamas statytojui ir statinio ekspertizės rangovui, patvirtinusiame pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių. Apie atliktą patikrinimą skundo pateikėjas informuojamas raštu per 3 darbo dienas nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos, pridėdamas patvirtintą patikrinimo akto kopiją.

6. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas ne vėliau kaip po 5 darbo dienų nuo patikrinimo akto pasirašymo dienos priima sprendimą:

1) jeigu nustatyti techninio pobūdžio ar mažareikšmiai procedūriniai pažeidimai, nustatyta kitų trūkumų, kuriuos galima pašalinti nepažeidžiant Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimų ir trečiųjų asmenų teisėtų interesų, – pateikti statytojui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą ne ilgesnį kaip vieno mėnesio terminą pašalinti nustatytus pažeidimus ar trūkumus;

2) šios dalies 1 punkte nenurodytais atvejais, kai pažyma apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių surašyta ir (ar) patvirtinta neteisėtai, – pateikti statytojui privalomąjį nurodymą per jame nurodytą ne ilgesnį kaip vieno mėnesio terminą panaikinti pažymą apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių. Neįvykdžius privalomojo nurodymo, – per 2 mėnesius nuo įvykdymo termino pabaigos kreiptis į teismą dėl pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių panaikinimo. Kai Nekilnojamojo turto registre daiktinės teisės į statinį įregistruotos ne tik statytojo vardu, priimamas sprendimas kreiptis į teismą dėl pažymos apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių panaikinimo.

7. Pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumo patikrinimų tvarką, tikrintinų pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių įtraukimo į Vyriausybės įgaliotos institucijos tvirtinamus patikrinimų planus tvarką nustato, pažymų apie statinio statybą be nukrypimų nuo esminių statinio projekto sprendinių teisėtumui patikrinti pateiktinų dokumentų sąrašą ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

19 straipsnis. Pažymų apie statinio nugriovimą išdavimas

1. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnai pagal asmenų prašymus išduoda pažymas apie statinių, kuriems griauti privalomas statybą leidžiantis dokumentas, nugriovimą, kai šie statiniai nugriauti.

2. Pažyma neišduodama:

- 1) asmenims, neturintiems teisės griauti šį statinį;
- 2) jeigu nepateikti visų privalomi dokumentai.

3. Statybos valstybinės priežiūros pareigūnas išduoda pažymą apie statinio nugriovimą arba pateikia rašytinį motyvuotą atsisakymą išduoti pažymą per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų dokumentų gavimo dienos.

4. Šiame straipsnyje nurodytų procedūrų atlikimo tvarką nustato, surašomų dokumentų formas ir pateikiamų dokumentų sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

20 straipsnis. Leidimų atlikti statinio konservavimo darbus išdavimas

1. Jeigu Vyriausybės įgaliota institucija sustabdo statinio statybą (išskyrus savavališką), statytojo prašymu gali būti išduodamas leidimas atlikti statinio konservavimo darbus.

2. Norėdamas gauti leidimą atlikti statinio konservavimo darbus, statytojas privalo pateikti Vyriausybės įgaliotai institucijai:

- 1) prašymą;
- 2) statinio konservavimo projektą.

3. Leidimas atlikti statinio konservavimo darbus išduodamas arba rašytinis motyvuotas atsisakymas jį išduoti pateikiamas per 15 darbo dienų nuo prašymo užregistravimo, išnagrinėjus statinio konservavimo projektą ir nustačius, kad šiame projekte numatytų darbų mastas atitinka Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų reikalavimus.

4. Statinio konservavimo projekto sudėty, leidimų atlikti statinio konservavimo darbus išdavimo tvarką nustato aplinkos ministras. Prašymo išduoti leidimą atlikti statinio konservavimo darbus ir šio leidimo formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

21 straipsnis. Ūkio subjektų priežiūra

Ūkio subjektų veiklos priežiūra taikant šio skirsnio nuostatas vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme ir Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ŽEMĖS NAUDOJIMO VALSTYBINĖ PRIEŽIŪRA

22 straipsnis. Žemės naudojimo valstybinės priežiūros institucija ir jos funkcijos, žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnų pareigos

1. Žemės naudojimo valstybinę priežiūrą atlieka Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Žemės naudojimo valstybinę priežiūrą apima:

1) planinius ir neplaninius žemės naudojimo patikrinimus, kurių metu tikrinama, ar žemę naudojantys asmenys laikosi žemės naudojimo reikalavimų pagal šio įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus;

2) asmenų prašymų, skundų, susijusių su žemės naudojimo valstybine priežiūra, nagrinėjimą;

3) privalomųjų nurodymų pateikti reikalingą informaciją, dokumentus, pašalinti patikrinimų metu nustatytus teisės aktų pažeidimus teikimą;

4) konsultacijų ir metodinės pagalbos, susijusios su žemės naudojimo valstybine priežiūra, teikimą;

5) kitus prevencinius veiksmus, kuriais siekiama mažinti pažeidimų, susijusių su žemės naudojimu;

6) kitus šiame įstatyme ir kituose žemės naudojimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nurodytus su žemės naudojimo valstybine priežiūra susijusius Vyriausybės įgaliotos institucijos veiksmus.

3. Žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnai privalo:

1) eidami tarnybinės pareigas, turėti tarnybinį pažymėjimą;

2) atlikdami žemės naudojimo patikrinimus ar reidą, dėvėti nustatyto pavyzdžio uniformą, prisistatyti tikrinamo žemės sklypo ar valstybinės žemės ploto (toliau – tikrinamas objektas) savininkui, naudotojui ar valdytojui ir kitiems suinteresuotiems asmenims, pateikti tarnybinį pažymėjimą ir su patikrinimu susijusius dokumentus, pasakyti patikrinimo tikslą;

3) šiame įstatyme nustatytais atvejais teikti privalomuosius nurodymus;

4) nustatę pažeidimus, kuriuos turėtų nagrinėti pagal kompetenciją kiti viešojo administravimo subjektai arba teisėsaugos institucijos, per 5 darbo dienas informuoti šiuos subjektus ar institucijas;

5) nuolat kelti kvalifikaciją;

6) atlikti kitas su žemės naudojimo valstybine priežiūra susijusias žemės naudojimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

4. Žemės naudojimo valstybinės priežiūros tvarką nustato ir susijusių dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

5. Jeigu Vyriausybės įgaliotai institucijai vykdant žemės naudojimo valstybinę priežiūrą pastebimi pažeidimai statybos srityje, atliekami statybos valstybinės priežiūros veiksmai.

23 straipsnis. Žemės naudojimo planiniai ir neplaniniai patikrinimai

1. Vyriausybės įgaliota institucija planinius žemės naudojimo patikrinimus atlieka pagal savo patvirtintus patikrinimų planus.

2. Vyriausybės įgaliota institucija neplaninius žemės naudojimo patikrinimus atlieka:

1) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų pagrindu;

2) savo iniciatyva, kai pagal turimą informaciją kyla įtarimų dėl žemės naudojimo teisėtumo;

3) vykdant teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų pavedimus.

3. Planiniai ir neplaniniai patikrinimai atliekami pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas taisykles, kurios reglamentuoja planinių patikrinimų plano sudarymo kriterijus, planinių ir neplaninių patikrinimų atlikimo tvarką ir trukmę.

4. Atlikus neplaninį patikrinimą skundo pagrindu, apie jo rezultatus Vyriausybės įgaliota institucija informuojama skundą pateikusi (patikrinimą inicijavusi) asmenį.

24 straipsnis. Žemės naudojimo valstybinės priežiūros vykdymas

1. Vyriausybės įgaliota institucija, nusprendusi atlikti žemės naudojimo valstybinės priežiūros planinį ar neplaninį patikrinimą, prireikus pateikia viešojo administravimo ar kitiems subjektams privalomuosius nurodymus per 10 darbo dienų pateikti visus Vyriausybės įgaliotos

institucijos prašomus su patikrinimu susijusius dokumentus ir informaciją. Gavusi rašytinį motyvuotą prašymą iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos, ši terminą Vyriausybės įgaliota institucija gali pratęsti ne daugiau kaip vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 darbo dienų, kai dėl nuo privalomąjį nurodymą gavusio subjekto nepriklausančių priežasčių šis nurodymas negali būti įvykdytas per nustatytą terminą.

2. Žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnas apie numatomą patikrinimą ne mažiau kaip prieš 10 darbo dienų raštu informuoja tikrinamo objekto savininką, naudotoją ar valdytoją ir kitus suinteresuotus asmenis, jei reikia, pridėdamas privalomąjį nurodymą žemės naudojimo patikrinimo dieną pateikti žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnui su žemės naudojimu susijusius dokumentus.

3. Žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūno vykdomo planinio ir neplaninio žemės naudojimo patikrinimo metu, pildant Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos patikrinimo aktą, tikrinama, ar:

- 1) tikrinami objektai naudojami pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą;
- 2) laikomasi tikrinamam objektui nustatytų žemės servitutų;
- 3) vykdant ūkinę ir kitą veiklą, tikrinamuose objektuose nepažeidžiamos teritorijų planavimo dokumentuose ar žemės valdos projektuose nustatytos žemės sklypų ribos, savavališkai neužimama ir (ar) nenaudojama žemė, vandens telkiniai;
- 4) nenaikinami (negadinami) geodeziniai punktai;
- 5) žemės savininkai ir kiti naudotojai ėmėsi būtinų priemonių, skirtų sunaikintiems ar sugadintiems riboženklams atkurti.

4. Planiniai žemės naudojimo patikrinimai atliekami pagal visus tikrinamam objektui taikytinus šio straipsnio 3 dalies 1–5 papunkčius. Neplaninių žemės naudojimų patikrinimų mastas priklauso nuo su šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytu patikrinimo pagrindu susijusių pažeidimų.

5. Žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnai, atlikdami tikrinamo objekto žemės naudojimo patikrinimą ir pastebėję gretimame ir (ar) kitame žemės sklype ir valstybinės žemės plote galimų žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atlieka neplaninį šio žemės sklypo ir valstybinės žemės ploto žemės naudojimo patikrinimą, jei jį galima atlikti nepatenkant į šį sklypą ir valstybinės žemės plotą. Šiuo atveju šio straipsnio 2 dalis netaikoma, o tikrinamo žemės sklypo ir valstybinės žemės ploto savininkas, valdytojas ar naudotojas apie atlikto žemės naudojimo patikrinimo rezultatus informuojamas Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir terminais. Tais atvejais, kai nėra galimybės atlikti žemės naudojimo patikrinimo nepatenkant į tikrinamą žemės sklypą ir valstybinės žemės plotą, kuriame pastebėta galimų žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, žemės naudojimo valstybinės priežiūros pareigūnai apie pastebėtus galimus pažeidimus Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka informuoja Vyriausybės įgaliotos institucijos įgaliotą pareigūną, kad šis Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pavestų imtis veiksmų, nurodytų šio straipsnio 2 dalyje.

6. Žemės naudojimo patikrinimo metu skirtingomis techninėmis priemonėmis nustatant žemės sklypo ribos posūkio tašką, nustatytą atliekant šio žemės sklypo kadastrinius matavimus valstybinėje koordinacių sistemoje, ar kito situacijos elemento padėtį vietovėje, laikomasi Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyto riboženklų koordinacių nustatymo tikslumo.

7. Žemės naudojimo patikrinimo rezultatai įforminami Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos patikrinimo akte.

8. Žemės naudojimo planinio ir neplaninio patikrinimo metu, atlikus šio straipsnio 3 dalies 1–5 punktuose nurodytus patikrinimus ir nustatčius žemės naudojimo tvarkos pažeidimų, Vyriausybės įgaliota institucija atlieka šiuos veiksmus:

- 1) įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka vykdo administracinių nusižengimų teiseną;
- 2) neteisėtus veiksmus atlikusiam asmeniui, o, kai toks nenustatytas, žemės sklypo ar jo dalies, kurioje nustatyti žemės naudojimo tvarkos pažeidimai, savininkui (valstybinės žemės patikėtiniui privalomasis nurodymas surašomas tik tuomet, kai nėra žemės valdytojo ar naudotojo), valdytojui ar naudotojui per 5 darbo dienas nuo žemės naudojimo tvarkos pažeidimų nustatymo dienos pateikia privalomąjį nurodymą per jame nurodytą, bet ne ilgesnį kaip 6 mėnesių terminą šiuos pažeidimus pašalinti. Jeigu dėl nuo asmens, kuriam surašytas privalomasis nurodymas, nepriklausančių priežasčių privalomasis nurodymas per nustatytą terminą negali būti įvykdytas, asmuo, kuriam surašytas privalomasis nurodymas, gali iki privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos raštu kreiptis į Vyriausybės įgaliotą instituciją su motyvuotu prašymu pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą. Vyriausybės įgaliota institucija, įvertinusi prašymo motyvus, priima sprendimą pratęsti arba atsisakyti pratęsti privalomojo nurodymo įvykdymo terminą. Priėmus sprendimą pratęsti šį terminą, jis pratęsiamas tik vieną kartą, tačiau ne ilgesniam terminui, negu buvo nustatytas pradiniam privalomajame nurodyme. Dėl privalomojo nurodymo vykdymo termino pratęsimo ilgesniam laikotarpiui ar dėl atsisakymo jį pratęsti asmuo gali kreiptis į teismą.

9. Vyriausybės įgaliotai institucijai raštu gavus informacijos apie šio straipsnio 8 dalies 2 punkte nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymą iki jo įvykdymo termino pabaigos arba pasibaigus šio straipsnio 8 dalies 2 punkte nurodyto privalomojo nurodymo įvykdymo terminui, Vyriausybės įgaliota institucija ne vėliau kaip per 20 darbo dienų atitinkamai nuo šios informacijos gavimo dienos arba nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos patikrina, ar privalomasis nurodymas įvykdytas tinkamai.

10. Jeigu privalomasis nurodymas neįvykdytas, suėjus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui Vyriausybės įgaliota institucija privalomąjį nurodymą Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduoda priverstinai vykdyti antstoliui, išskyrus atvejus, kai iškelta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo. Tokiais atvejais privalomasis nurodymas, jeigu buvo skundžiamas jo teisėtumas arba kreipiasi į teismą dėl privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo, Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka perduodamas vykdyti antstoliui įsiteisėjus teismo sprendimui nepanaikinti privalomojo nurodymo arba kai sueina teismo nustatyti papildomi privalomojo nurodymo

įvykdymo terminai ar įsiteisėja teismo sprendimas dėl privalomojo nurodymo termino nepratęsimo.

11. Šio straipsnio 8 dalies 2 punkte nurodytas privalomasis nurodymas yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

25 straipsnis. Reidai

1. Reido tikslas – be išankstinio įspėjimo, nuotoliniu būdu arba atvykus į teritoriją, atlikti jos apžiūrą, rinkti duomenis apie žemės naudojimą ir galimus žemės naudojimo pažeidimus, kurių pagrindu planuojami ir organizuojami žemės naudojimo patikrinimai. Vyriausybės įgaliota institucija reidus organizuoja ir vykdo viešojo administravimo subjektų ar teisėsaugos institucijų prašymu ar pavedimu, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka numato kasmet savo iniciatyva vykdomų reidų skaičių.

2. Vyriausybės įgaliota institucija, organizuodama reidus, gali viešojo administravimo subjektams siūlyti juose dalyvauti.

3. Vyriausybės įgaliota institucija pagal kompetenciją turi teisę dalyvauti kitų viešojo administravimo subjektų organizuojamuose reiduose, susijusiuose su žemės naudojimo teisėtumo patikrinimu.

4. Reido organizavimo ir atlikimo tvarką nustato ir surašomų dokumentų formas tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

PENKTASIS SKIRSNIS

VYRIAUSYBĖS ĮGALIOTOS INSTITUCIJOS TEISĖS TERITORIJŲ PLANAVIMO, STATYBOS IR ŽEMĖS NAUDOJIMO VALSTYBINĖS PRIEŽIŪROS SRITYSE

26 straipsnis. Vyriausybės įgaliotos institucijos teisės teritorijų planavimo valstybinės priežiūros srityje

1. Vyriausybės įgaliota institucija, vykdydama teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, turi teisę:

1) jeigu reikia, teikti atitinkamiems viešojo administravimo subjektams ir kitiems asmenims privalomuosius nurodymus pateikti išvadas jų kompetencijos klausimais;

2) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pateikti visą su teritorijų planavimu susijusią informaciją ir dokumentus, išskyrus tuos, kuriuos pagal kompetenciją gali gauti pati;

3) panaikinti savo neteisėtai priimtą su teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusį administracinį sprendimą;

4) dėl neteisėtai priimtų su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų panaikinimo šiuos sprendimus priėmusiems subjektams teikti privalomuosius nurodymus; per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo, per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo termino pabaigos kreiptis į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo ar dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą;

5) surašyti protokolus, aktus ir kitus Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos su teritorijų planavimo valstybine priežiūra susijusius dokumentus;

6) nustačius viešojo intereso pažeidimų teritorijų planavimo srityje, kreiptis į teismą ar prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo;

7) įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka vykdyti administracinių nusižengimų teiseną;

8) šiame įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, kituose teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais atvejais kreiptis į teismą. Prašymas dėl administracinio sprendimo panaikinimo teikiamas teismui per 2 mėnesius nuo į teismą besikreipiančios institucijos dokumento, kuriame konstatuojami nustatyti pažeidimai (pvz., patikrinimo akto arba kt.), priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai prieš kreipiantis į teismą pateikiamas privalomasis nurodymas neteisėtą administracinį sprendimą priėmusiai institucijai. Praleidus nustatytą kreipimosi į teismą terminą, jis gali būti atnaujinamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka;

9) kreiptis į policiją, jos dalyvavimas policijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka reikalingas tarybinėms funkcijoms tinkamai atlikti;

10) netrukdomai patekti į planuojamą teritoriją;

11) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pašalinti teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;

12) kreiptis į teismą dėl įpareigojimo vykdyti šiame įstatyme nurodytus privalomuosius nurodymus, jeigu jie neįvykdomi.

2. Vyriausybės įgaliota institucija, vykdydama teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, turi ir kitų teisių, įtvirtintų kituose teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

27 straipsnis. Vyriausybės įgaliotos institucijos teisės statybos valstybinės priežiūros srityje

1. Vyriausybės įgaliota institucija, vykdydama statybos valstybinę priežiūrą, turi teisę:

1) jeigu reikia, atitinkamiems viešojo administravimo subjektams ir kitiems asmenims teikti privalomuosius nurodymus pateikti išvadas jų kompetencijos klausimais;

2) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pateikti visą su statyba susijusią informaciją ir dokumentus, išskyrus tuos, kuriuos pagal kompetenciją gali gauti pati;

3) panaikinti savo neteisėtai priimtą su statybos valstybine priežiūra susijusį administracinį sprendimą;

4) dėl neteisėtai priimtų su statyba susijusių administracinių sprendimų panaikinimo šiuos sprendimus priėmusiems subjektams teikti privalomuosius nurodymus; per nustatytą terminą neįvykdžius privalomojo nurodymo, per 2 mėnesius nuo privalomojo nurodymo įvykdymo

termino pabaigos kreiptis į teismą dėl neteisėtai priimto administracinio sprendimo panaikinimo ar dėl įpareigojimo vykdyti privalomąjį nurodymą;

5) surašyti protokolus, aktus ir kitokius nustatytos formos dokumentus, reikalingus statybos valstybinei priežiūrai atlikti;

6) nustačius viešojo intereso pažeidimų statybos srityje, kreiptis į teismą ar prokuratūrą dėl viešojo intereso gynimo;

7) įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka vykdyti administracinių nusižengimų teiseną;

8) šiame įstatyme, Statybos įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, kituose statybos valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytais atvejais kreiptis į teismą. Prašymas dėl administracinio sprendimo panaikinimo teikiamas teismui per 2 mėnesius nuo į teismą besikreipiančios institucijos dokumento, kuriame konstatuojami nustatyti pažeidimai (pvz., patikrinimo akto arba kt.), priėmimo dienos, išskyrus atvejus, kai prieš kreipiantis į teismą pateikiamas privalomasis nurodymas neteisėtą administracinį sprendimą priėmusiai institucijai. Praleidus nustatytą kreipimosi į teismą terminą, jis gali būti atnaujinamas Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka;

9) kreiptis į policiją, kai jos dalyvavimas policijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka reikalingas tarybinėms funkcijoms tinkamai atlikti;

10) netrukdomai patekti į visas statybvietes ir jose statomus, rekonstruojamus, remontuojamus ar griaujamus statinius;

11) gavus informacijos, kad naudojamame statinyje, pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, vykdomi statybos darbai, – netrukdomai patekti į šiuos statinius ir juose esančias patalpas. Į gyvenamąsias patalpas be jų savininko ar naudotojo sutikimo galima patekti tik teismo sprendimu;

12) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniais, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniais, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pašalinti statybą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus;

13) kreiptis į teismą dėl statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimo, jeigu statybą leidžiančio dokumento galiojimas teismo sprendimu panaikintas Vyriausybės įgaliotos institucijos ar prokuratūros prašymu;

14) valstybės biudžeto lėšomis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatyta tvarka užsakyti statinio projekto (ar jo dalies), statinio (ar jo dalies) ekspertizę, tyrimus, jeigu reikia specialių žinių statybos srityje nustatant pažeidimus ar jų šalinimo būdus;

15) teikti statytojams privalomuosius nurodymus atlikti statinio ar jo dalies ekspertizę, kai yra prielaidų, kad statinys neatitinka esminių statinio reikalavimų;

16) organizuoti statinių griovimo ir statyviečių sutvarkymo darbus pagal šiame įstatyme nurodytus privalomuosius nurodymus arba įsiteisėjusius teismų sprendimus bylose, kuriose ieškovai buvo Vyriausybės įgaliota institucija, kiti viešojo administravimo subjektai ar prokuratūra;

17) kreiptis į teismą dėl įpareigojimo vykdyti šiame įstatyme nurodytus privalomuosius nurodymus, išskyrus šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje, 13 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 14 straipsnio 2 dalyje nurodytus privalomuosius nurodymus, jeigu jie neįvykdomi.

2. Jeigu Vyriausybės įgaliota institucija, vykdydama statybos valstybinę priežiūrą, negali netrukdomai patekti į tikrintinus statinius, jų patalpas, ji pateikia apygardos administraciniam teismui pagal statinio ir (ar) patalpų buvimo vietą prašymą dėl teismo leidimo įeiti į tikrintinus statinius ir (ar) patalpas. Šiame prašyme turi būti nurodytas tikrintino statinio ir (ar) patalpų savininko ir (ar) naudotojo vardas, pavardė, jeigu tai juridinis asmuo, – pavadinimas, statinio ir (ar) patalpų adresas, įtariamų pažeidimų pobūdis. Prašymą išnagrinėja apygardos administracinio teismo teisėjas ir priima motyvuotą nutartį prašymą patenkinti, patenkinti iš dalies arba atmesti. Prašymas dėl teismo leidimo įeiti į tikrintinus statinius ir (ar) patalpas turi būti išnagrinėtas ir nutartis priimta ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo priėmimo momento. Jeigu Vyriausybės įgaliota institucija nesutinka su apygardos administracinio teismo teisėjo nutartimi atmesti prašymą arba patenkinti prašymą iš dalies, ji turi teisę per 7 dienas nuo šios nutarties priėmimo ją apskusti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per nutartį priėmusį apygardos administracinį teismą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turi išnagrinėti Vyriausybės įgalios institucijos atskirąjį skundą dėl apygardos administracinio teismo teisėjo nutarties ne vėliau kaip per 7 dienas nuo atskirojo skundo priėmimo.

3. Vyriausybės įgaliota institucija, vykdydama statybos valstybinę priežiūrą, turi ir kitų teisių, įtvirtintų kituose statybos valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

28 straipsnis. Vyriausybės įgalios institucijos teisės žemės naudojimo valstybinės priežiūros srityje

1. Vyriausybės įgalios institucija, vykdydama žemės naudojimo valstybinę priežiūrą, turi teisę:

1) jeigu reikia, atitinkamiems viešojo administravimo subjektams ir kitiems asmenims teikti privalomuosius nurodymus pateikti išvadas jų kompetencijos klausimais;

2) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pateikti visą su žemės naudojimo valstybine priežiūra susijusią informaciją ir dokumentus, išskyrus tuos, kuriuos pagal kompetenciją gali gauti pati;

3) panaikinti savo neteisėtai priimtą su žemės naudojimo valstybinės priežiūra susijusį administracinį sprendimą;

4) surašyti protokolus, aktus ir kitokius nustatytos formos dokumentus, reikalingus žemės naudojimo valstybinei priežiūrai atlikti;

5) įstatymuose nustatytais atvejais ir tvarka vykdyti administracinių nusižengimų teiseną;

6) kreiptis į policiją, kai jos dalyvavimas policijos veiklą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka reikalingas tarybinėms funkcijoms tinkamai atlikti;

7) netrukdomai patekti į teritoriją, kurioje vykdoma žemės naudojimo valstybinė priežiūra;

8) teikti viešojo administravimo subjektams, kitiems juridiniams asmenims ir jų padaliniams, kitoms juridinio asmens statuso neturinčioms organizacijoms ir jų padaliniams, fiziniams asmenims privalomuosius nurodymus pašalinti žemės naudojimo tvarkos pažeidimus.

2. Jeigu Vyriausybės įgaliota institucija, vykdydama žemės naudojimo valstybinę priežiūrą, negali netrukdomai patekti į tikrintinus objektus, ji pateikia apygardos administraciniam teismui pagal objekto buvimo vietą prašymą dėl teismo leidimo įeiti į tikrintinus objektus. Šiame prašyme turi būti nurodytas tikrintino objekto savininko ir (ar) naudotojo vardas, pavardė, jeigu tai juridinis asmuo, – pavadinimas, tikrintino objekto adresas, įtariamų pažeidimų pobūdis. Prašymą išnagrinėja apygardos administracinio teismo teisėjas ir priima motyvuotą nutartį prašymą patenkinti, patenkinti iš dalies arba atmesti. Prašymas dėl teismo leidimo įeiti į tikrintiną objektą turi būti išnagrinėtas ir nutartis priimta ne vėliau kaip per 72 valandas nuo prašymo priėmimo momento. Jeigu Vyriausybės įgaliota institucija nesutinka su apygardos administracinio teismo teisėjo nutartimi atmesti prašymą arba patenkinti prašymą iš dalies, ji turi teisę per 7 dienas nuo šios nutarties priėmimo ją apskųsti Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui per nutartį priėmusį apygardos administracinį teismą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas turi išnagrinėti Vyriausybės įgalios institucijos atskirąjį skundą dėl apygardos administracinio teismo teisėjo nutarties ne vėliau kaip per 7 dienas nuo atskirojo skundo priėmimo.

3. Vyriausybės įgaliota institucija, vykdydama žemės naudojimo valstybinę priežiūrą, turi ir kitų teisių, įtvirtintų kituose žemės naudojimo valstybinę priežiūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS PRAŠYMŲ IR SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

29 straipsnis. Prašymų nagrinėjimas

Asmenų prašymai pagal kompetenciją išduoti šiame įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Statybos įstatyme, Žemės įstatyme ir šių įstatymų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatytos formos dokumentus išnagrinėjami per šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose šių dokumentų išdavimo tvarką, nustatytus terminus.

30 straipsnis. Bendrosios skundų nagrinėjimo taisyklės

1. Jeigu šiame įstatyme nenustatyta kitaip, skundai išnagrinėjami ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo visų privalomų dokumentų ir informacijos gavimo dienos.

2. Dėl objektyvių priežasčių šio straipsnio 1 dalyje nustatytas terminas gali būti pratęsiamas iki 20 darbo dienų, apie tai per 5 darbo dienas nuo termino pratęsimo raštu informuojant skundą pateikusį asmenį ir nurodant termino pratęsimo priežastis, jei šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

3. Skundą patikslinus jo nagrinėjimo metu, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyti terminai skaičiuojami nuo skundo patikslinimo dienos.

4. Skundai, kiek to nereglamentuoja šis ar kiti specialieji įstatymai, nagrinėjami Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka.

5. Teikiant skundą, jame šio straipsnio 7 dalyje nurodyta tvarka turi būti pateikti Vyriausybės įgaliota institucijos nustatyti duomenys, identifikuojantys skundą teikiantį asmenį, aplinkybės, kuriomis asmuo grindžia savo reikalavimą, tai patvirtinantys dokumentai.

6. Žemės naudojimo, teritorijų planavimo ir statybos valstybinę priežiūrą vykdančių subjektų vadovai gali steigti pasitikėjimo linijas pateikti anoniminiams skundams dėl didelę žalą galinčių sukelti pažeidimų (numatytų šių linijų nuostatuose). Pasitikėjimo linijos nuostatus tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

7. Skundų žemės naudojimo, teritorijų planavimo ir statybos srityje pateikimo, nagrinėjimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

31 straipsnis. Skundų nenagrinėjimas ir jų nagrinėjimo nutraukimas

1. Skundai, pateikti pagal kompetenciją, nenagrinėjami, esant bent vienam iš šių pagrindų:

- 1) Viešojo administravimo įstatyme nustatytais atvejais;
- 2) skundą pateikusio asmens prašymu, išskyrus atvejus, kai dėl pažeidimo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą, arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas;
- 3) dėl teritorijų planavimo procese iki teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo priimtų sprendimų – jeigu teritorijų planavimo dokumentas patvirtintas, išskyrus atvejus, kai dėl pažeidimo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą, arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas;
- 4) dėl patvirtinto teritorijų planavimo dokumento teisėtumo – jeigu nuo jo patvirtinimo iki skundo padavimo praėjo daugiau kaip 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, kai dėl sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą, arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas;
- 5) dėl nevykdant teritorijų planavimo proceso priimtų sprendimų (tarp jų sprendimų, kai nevykdant teritorijų planavimo proceso teritorijų planavimo dokumentuose taisomos techninės klaidos, keičiama arba nustatoma žemės sklypo pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) būdas), – jeigu nuo jų priėmimo iki skundo padavimo praėjo daugiau kaip 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, kai dėl sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą, arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas;
- 6) dėl iki statybą leidžiančių dokumentų išdavimo priimtų sprendimų – jeigu buvo išduotas statybą leidžiantis dokumentas, išskyrus atvejus, kai dėl sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą, arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas;
- 7) dėl statybos procese priimtų sprendimų, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 7 punkte nurodytus sprendimus, teisėtumo – jeigu nuo jų priėmimo iki skundo padavimo praėjo daugiau kaip 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, kai dėl sprendimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą, arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas;
- 8) dėl statybos teisėtumo, jeigu paaiškėja, kad statybos darbai atlikti daugiau kaip prieš 2 metus iki skundo pateikimo, išskyrus atvejus, kai dėl statybos teisėtumo teisėsaugos institucijos

atlieka tyrimą, arba kai kyla įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas. Jeigu kyla įtarimų dėl galimų viešojo intereso pažeidimų, skundas visais atvejais nenagrinėjamas, jeigu jis paduotas praėjus 10 metų nuo statybos darbų atlikimo;

9) skundas paduotas dėl pažeidimų vykdant statybą, kai statybos darbams nereikia rengti nei statinio projekto, nei gauti statybą leidžiančio dokumento, išskyrus atvejus, kai: įvyko ar gresia statinio avarija; statinio statyba toje vietoje pagal teisės aktus negalima, jeigu įtariama, kad statant tokį statinį pažeistas viešasis interesas; rašytinį sutikimą dėl statybos privaloma gauti iš valstybinės žemės patikėtinio, kai statyba vykdoma valstybinėje žemėje;

10) skundas paduotas dėl statybos teisėtumo, negavus bendraturčių sutikimų, kai statybos darbams atlikti turi būti parengtas statinio projektas, bet statybą leidžiančio dokumento gauti neprivaloma, išskyrus atvejus, kai sutikimą reikia gauti iš valstybinės žemės patikėtinio.

2. Skundas visais atvejais nenagrinėjamas, jeigu jo padavimo metu nuo pažeidimų padarymo, skundžiamų sprendimų priėmimo praėjo daugiau kaip 10 metų.

3. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės paaiškėja pradėjus nagrinėti skundą, skundo nagrinėjimo procedūra nutraukiama.

4. Pranešimas dėl skundo nenagrinėjimo pateikiamas per 5 darbo dienas nuo skundo užregistravimo Vyriausybės įgaliotoje institucijoje dienos, o pranešimas dėl skundo nagrinėjimo nutraukimo – per 5 darbo dienas nuo aplinkybių, sudarančių pagrindą nutraukti nagrinėjimą, paaiškėjimo dienos.

32 straipsnis. Vyriausybės įgaliotos institucijos sprendimų, veiksmų ir neveikimo apskundimas

1. Vyriausybės įgaliotos institucijos darbuotojų veiksmai, neveikimas, vilkinimas atlikti pagal kompetenciją priskirtus veiksmus, administraciniai sprendimai, priimti ne žemės naudojimo, teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros srityse, skundžiami Viešojo administravimo įstatyme nustatyta tvarka.

2. Vyriausybės įgaliotos institucijos administracijos padalinių darbuotojų administraciniai sprendimai, priimti žemės naudojimo, teritorijų planavimo ar statybos valstybinės priežiūros srityse, gali būti skundžiami tų padalinių vadovams, išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai arba teismui.

3. Vyriausybės įgaliotos institucijos vadovui, išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai arba teismui gali būti skundžiami šie Vyriausybės įgaliotos institucijos padalinių vadovų administraciniai sprendimai, priimti žemės naudojimo, teritorijų planavimo ar statybos valstybinės priežiūros srityje:

1) statybos valstybinės priežiūros srityje priimti administraciniai sprendimai dėl naujų ypatingųjų statinių statybos ar ypatingųjų statinių rekonstravimo;

2) statybos valstybinės priežiūros srityje priimti administraciniai sprendimai, susiję su įvykusia arba gresiančia statinio avarija;

3) žemės naudojimo, teritorijų planavimo ar statybos valstybinės priežiūros srityje priimti administraciniai sprendimai, kai skunde pateikiami įrodymai, kad priimant skundžiamą sprendimą galimai padaryta nusikalstama veika.

4. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nenurodyti Vyriausybės įgaliotos institucijos administraciniai sprendimai, priimti žemės naudojimo, teritorijų planavimo ar statybos valstybinės priežiūros srityse, gali būti skundžiami išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai arba teismui, jeigu specialiuosiuose įstatymuose nenustatyta kitokia jų apskundimo tvarka.

SEPTINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33 straipsnis. Vyriausybės įgaliotos institucijos, vykdančios teritorijų planavimo, statybos ar žemės naudojimo valstybinę priežiūrą, ir viešojo administravimo subjektų ar asmenų santykiai

1. Vyriausybės įgaliota institucija kitų viešojo administravimo subjektų ar asmenų prašymu privalo jiems pateikti turimą informaciją, būtiną šių institucijų funkcijoms atlikti.

2. Viešojo administravimo subjektai ir kiti asmenys, kuriems pateikti šiame įstatyme nurodyti Vyriausybės įgaliotos institucijos privalomieji nurodymai, privalo juos vykdyti.

34 straipsnis. Terminai, per kuriuos privalomieji nurodymai pateikiami vykdyti

1. Šio įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje, 13 straipsnio 4 ir 5 dalyse, 14 straipsnio 2 dalyje, 24 straipsnio 8 dalies 2 punkte nurodyti privalomieji nurodymai gali būti pateikiami vykdyti per penkerius metus pasibaigus privalomojo nurodymo įvykdymo terminui.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas privalomojo nurodymo pateikimo vykdyti terminas sustabdomas, kol teisme bus išnagrinėta byla dėl privalomojo nurodymo teisėtumo arba privalomojo nurodymo įvykdymo termino pratęsimo.

35 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

1. Juridiniai ir fiziniai asmenys, pažeidę šio įstatymo reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Vyriausybės įgaliotos institucijos pareigūnai, pažeidę šio įstatymo reikalavimus ir nesiimančys veiksmų, užtikrinančių įstatymuose ar kituose teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų laikymąsi ar viršijantys jiems suteiktus įgaliojimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Vyriausybės įgaliotos institucijos iki 2023 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki 2023 m. gruodžio 31 d. pradėtos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros procedūros baigiamos vykdyti pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusį teisinį reguliavimą.

4. Kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymą reiškia nuorodas į Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo, statybos ir žemės naudojimo valstybinės priežiūros įstatymą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas